1858. N°. 294. NIEUW AMSTERDAMSCH TWEEDE JAARGANG.

HANDELS- EN EFFECTENBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam ... f 6.25.
Voor de overige Steden des Rijks ... 7.25.
Afzonderlijke Couranten ... 0.10.
Verschijnt dagelijks.

Vrijdag 3 December.

BUREAU VAN UITGAVE, Singel, G. 343.
Brieven Franco.

PRIJS DER ADVERTENTIËN:
Van een tot zeven regels, behalve de 35 cents zegelgeld ... 1.40
Iedere regel meer ... 0.20
Trouw- en Geboorteberigten ... 1.—
Groote Letters en Vignetten worden naar plaatsruimte berekend.

Agenten.
Rotterdam, J. DE KLERK.
'sGravenhage, C. VAN LIER.
Utrecht, J. C. ANDRIESSEN.
Harlingen, J. VELLINGA.
Gorinchem, A. VAN DER MAST.

Hollandsche IJzeren Spoorweg.
WINTERDIENST.
Vertrek van Amsterdam 8 u. (tot Haarlem tot 14 Dec.) — 8 u. 30 m. — 11 u. 30 m. — 4 u. 30 m. — 7 u. 30 m.
Aankomst te Amsterdam 9 u. 27 m. (van Haarlem) — 10 u. 30 m. — 2 u. 35 m. — 6 u. 30 m. — 9 u. 30 m.

Nederlandsche Rijn-Spoorweg.
WINTERDIENST.
Vertrek van Amsterdam 7 u. 20 m. — 12 u. 30 m. (1e en 2e klasse.) — 2 u. 25 m. (Zondags niet.) — 7 u. 45 m.
Aankomst te Amsterdam 9 u. 40 m. — 2 u. 15 m. — 5 u. 30 m. — 10 u. 5 m.

Spoorweg, Antwerpen-Rotterdam.
WINTERDIENST.
Van Rotterdam 10 u. — 2 u. 45 m. — Van Breda 6 u. 50 m. — 12 u. 35 m. — 5 u. 20 m.
Van Antwerpen naar Rotterdam en Breda 7 u. 45 m. — 12 u. 20 m. — Naar Breda en Moerdijk 5 u. 25 m.

Agenten.
Antwerpen, VAN MAENEN & C°.
Brussel, Office de publicité, Montagne de la cour.
Parijs, HAVAS.
Londen, J. B. ENGERSCH.

Bij dit blad behoort een bijvoegsel.

Over de middelen tot bestrijding van 's Rijks uitgaven en der plaatselijke behoeften.

IV.

Bij de vaststelling eener wet van beginselen, zal evenzeer in aanmerking komen, of het verdedigbaar is het patentregt op nieuw in de der rijksmiddelen op te nemen. Het heeft ons verbaasd, dat men nog een oogenblik aan heeft gedacht, om dat middel aan de ge... te staan. Immers, wat was er te verwachten van de zamenstelling van tarieven, waarbij overal bekrompen en onoordeelkundige ... plaatselijke belangen zouden op den voorgrond komen en, wat ... meer de regeling bemoeijelijken zou, persoonlijke belangen regtstreeks en onbedeesd zich zouden doen gelden. Een hevige strijd van ... en belangen zou er door worden uitgelokt, als voor ieder ... of bedrijf, handwerk of ambacht, fabriekinrigting of handelsonderneming, een regt moest worden bepaald en een maatstaf aangenomen, waarnaar de aanslagen konden geschieden, en de daartegen ingebragte bezwaren worden beoordeeld en beslist. Het zou een strijd uitlokken tusschen de verschillende gemeenten en tusschen de onderscheidene ... en belastingpligtigen in elke gemeente.

Zoo het regt van patent als rijks directe belasting werd behouden, ... verdeeling van de gemeenten des Rijks in verschillende rangen, ... en de aanslag voor onderscheidene beroepen of takken van ... zonder verschil van rang, wel naar billijke en regtvaardige ... worden getoetst en herzien. Wij schromen niet, openlijk ... verklaren, op grond van een naauwkeurig en onpartijdig onderzoek ... eene oordeelkundige vergelijking der aanslagen van verschillende beroepen en bedrijven in onderscheidene gemeenten, dat de heffing van het regt van patent louter willekeurig is, en alleen die belastingpligtigen het zwaarst, als bij uitsluiting, worden belast, wier aanslag naar een onbedriegelijken maatstaf geschiedt, zoo als: bakkers, ... tappers en dergelijken, die geclassificeerd worden naar de opgaven van den ontvanger der accijnsen, wat zij hebben ingeslagen. Even onbillijk is de aanslag van handwerks- en ambachtslieden, fabrieken en werkbazen, naar het getal werklieden, onverschillig welken leeftijd, bekwaamheid of diensttijd; die van notarissen, naar het getal der acten, te hunnen overstaan verleden, zonder dat de meerdere of mindere belangrijkheid daarvan in aanmerking komt.

De grootste willekeur en meest ergerlijke onregelmatigheid heerscht ... in de aanslagen van winkeliers, naar eene eigene opgave van het ... over verschillende soorten van waren verdeeld, en in die der kooplieden, handelaars en commissionairs, die gewoonlijk alleen ... vermoeden en naar gissing worden geclassificeerd.

Wij prijzen ten hoogste aan de inzage der openbaar aangeplakte lijsten der kiesgeregtigden in elke gemeente, die iedereen in staat ... een overzigt van de werking der patentwet te verkrijgen; ... daardoor de overtuiging erlangen, dat er geene onbillijker wet ... dan die op het regt van patenten, en geene ook die meer afhankelijk is in hare toepassing van de willekeur der ambtenaren en collegiën, met hare uitvoering belast. Hier is het de ... zamenstelling van het collegie van zetters, daar de ... heerschzucht van een controleur, elders de ... en onberaden ambtsijver van een deurwaarder — ... nog in de wet voor billijke toepassing vatbaar is, bederft. ... evenwel onzekerheid, wat het beginsel is en hoe het, in verband met het doel, moest worden toegepast.

Ofschoon, naar onze meening, de tijd nog niet gekomen is, om eene belasting op de inkomsten te heffen, moeten wij toch laten uitkomen, dat het patentregt eigenlijk daarmede kan worden gelijkgesteld, maar er slechts een deel van uitmaakt, omdat het alleen zekere ... de maatschappij treft, en de overigen daarvan uitzondert of vrijstelt. De overwegingen ten aanzien eener nieuwe patentwet, ... in het geval van herziening der bestaande wet, zullen er ... leiden, dat men zich afvraagt, in welk opzigt het patentregt ... eene belasting op de inkomsten kan verschillen, zonder den handel en de nijverheid, die ook reeds in het grondbezit door de grondbelasting getroffen wordt, bij uitsluiting te belasten, en ... vrij te laten. Wij twijfelen er niet aan, of men zal kunnen ... dit dilemma: handel en nijverheid moeten bijdragen in de kosten der bescherming, die zij genieten, naar mate der voordeelen en inkomsten, die zij trekken; maar dan moet die last ook allen treffen, die in 's Rijks bescherming deelen, naar het bedrag van hun inkomen; derhalve: òf een regt, dat het inkomen treft, òf een regt, die een deel van het geheel belast, en het overige vrijlaat. Die beslissing zal altijd regtvaardig zijn.

Ten einde eenigermate het vooroordeel tegen zulke soort van directe belastingen te temperen, willen wij de aandacht vestigen op de werking der bekende Pruissische *Classensteuer*. Sedert het jaar 1820 bestond in Pruissen eene directe belasting bij classificatie, die niet van de geheele bevolking des Rijks geheven werd, maar alleen over die van de steden en gemeenten, welke niet onderworpen waren aan de heffing van een gemaal- en geslagts-accijns, volgens een stelsel van compensatie, waarvan de oorsprong opklimt tot den tijd der regering van Frederik II, en die alleen zekere overeenkomst heeft met het in Frankrijk bestaande stelsel, waarbij aan de steden wordt vergund, om hare personele belasting te veranderen in eene verhooging van het octrooi. De uiterlijke staat der belastingschuldigen bepaalde hunne plaatsing in eene der vier klassen, als: 1°. daglooners en werklieden; 2°. landbouwers; 3°. grondbezitters en kooplieden; 4°. de rijken, welke klassen ieder weder verdeeld waren in drie rangen. Die classificatie had voor uiterste termen, minimum en maximum, een halve thaler en 144 thalers 's jaars. Het gevolg van dit financieel stelsel was, dat het meer vermogende deel der bevolking zich verplaatste naar de steden, omdat zij verpligt waren ten platte lande eene hoogere belasting te betalen, dan het aandeel beliep, dat aldaar als plaatselijke accijns werd geheven. De invoering van eene belasting op de inkomsten, waardoor de meer gegoeden in de steden werden getroffen, scheen het beste middel om die ongelijkmatigheid weg te nemen. Met deze hervorming hield de koning van Pruissen zich bezig, toen hij den vereenigden landdag van 1847 bijeenriep. Het ontwerp van eene belasting op de inkomsten (*Einkommensteuer*), alstoen voorbereid, werd op nieuw in overweging genomen, na de gebeurtenissen van 1848, die de behoefte daaraan nog meer deden uitkomen. Het plan werd aan een nieuw onderzoek onderworpen, en door den minister van financiën openbaar gemaakt, met het doel om vooraf met het openbaar gevoelen te dien aanzien bekend te worden, vervolgens gewijzigd, en eindelijk aan het oordeel en de beslissing der wetgevende magt onderworpen.

De wet van 1 Mei 1851 is het uitvloeisel van het gehouden gemeen overleg, bij eene voorafgegane behandeling door de beide kamers der volksvertegenwoordiging. Alles, wat daarbij voorviel, getuigt van een rijp overleg, overeenstemmende met de wijze bezadigdheid, door de regering bij de voorbereidende werkzaamheden en bewerking harer plannen aan de dag gelegd. De lezing van de ontwikkeling der gronden, bij den aanvang der beraadslagingen op 21 September 1849, en van het verslag van den afgevaardigde Camphausen, aan het einde daarvan, op den 2den Februarij 1850 uitgebragt, dringt tot de erkenning, dat het onmogelijk was, zelfs daar te lande, waar men sinds lang aan de beraadslagingen der volksvertegenwoordiging gewoon was, eene meer aandachtige, zorgvuldige en volledige wijze van codificatie aan te treffen, dan die, waaraan, in verband met alle zedelijke, staathuishoudkundige en administratieve beginselen, de gewigtige taak was opgedragen, om eene belasting op het inkomen voor Pruissen in te voeren.

Wij willen met korte trekken een overzigt van de bedoelde wet betreffende de *Einkommensteuer* geven. De classificatie der belastingschuldigen geschiedt ambtshalve, ter plaatse waar zij wonen, door eene commissie, zamengesteld voor een derde uit leden der vertegenwoordiging van iederen kreits, en voor de overige twee derden uit ingezetenen, die in de belasting vallen. Die commissie, benoemd door de vertegenwoordigers der kreits, wordt gepresideerd door den hoogsten burgerlijken overheidspersoon of door een daartoe van wege de regering benoemden bijzonderen commissaris. In de keuze der belastingschuldigen, die deel van de commissie zullen uitmaken, tracht men zoo veel mogelijk de verschillende klassen te laten vertegenwoordigen. Het getal leden wordt naar plaatselijke omstandigheden door de regering bepaald. De voorzitter der commissie maakt de lijst op van de belastingschuldigen, naar de inlichtingen, die hij van de plaatselijke besturen op andere wijze heeft ingewonnen. De lijst behelst achtereenvolgend den naam van ieder belastingschuldige, zijn beroep, het bedrag van de belasting, die hij reeds betaalde, den grootsten der grondeigendommen, waarvan hij eigenaar of huurder is, het vermoedelijk bedrag zijner bezitting, bezoldiging of pensioen, zijner bekende lasten of schulden, en eindelijk het advies van het plaatselijk bestuur, ten aanzien van de klasse, waarin hij, naar zijn belastbaar inkomen, moet worden geplaatst. Die verschillende bijzonderheden worden, met het advies van den voorzitter, onderworpen aan de overweging der commissie, die de klasse bepaalt, waarin ieder belastingschuldige wordt geplaatst. Deze kan, na van de beslissing kennis te hebben bekomen, zijne bezwaren binnen zes weken aan die commissie indienen, en heeft na dien tijd nog een gelijken termijn, om zich te wenden tot een hooger gezag, dat, op gelijke wijze zamengesteld en benoemd, tevens een toezigt houdt over de plaatselijke commissiën en over het geheel der werkzaamheden.

De minister van financiën heeft het regt tot vernietiging van elke beslissing, die met schending der voorgeschreven vormen genomen is.

BUITENLAND.

Frankrijk.

PARIJS, 30 Nov. Prins Napoleon is heden naar Compiègne vertrokken; hij zal morgen den ministerraad bijwonen. Hij heeft afstand gedaan van zijn tractement, dat hem in qualiteit van minister toekomt.

— Er is nog niets bekend aangaande den raad voor Algerie en de koloniën; men zegt, dat eenige leden, die benoemd waren, voor de hun aangedane eer bedankt hebben.

— Er zijn weder onderscheidene Engelsche bladen, onder anderen ook de *Times*, in beslag genomen.

— De heer de Montalembert zal stellig appèl aanteekenen, doch de heer Douniol, de gérant van den *Correspondant*, heeft daarvan afgezien.

— De heer de Tocqueville, lid van de akademie, oud-minister van buitenlandsche zaken tijdens de republiek, en schrijver van een zeer merkwaardig werk over de Vereenigde Staten, is zeer ernstig ongesteld. Hij woont thans te Cannes in Provence.

— Er heeft heden een dubbel duel plaats gehad; vooreerst tusschen den heer de Villemessant, directeur van den *Figaro*, en den heer Naquet, en tweedens tusschen den heer Lucas, redacteur van den *Figaro*, en den heer Pluncket, directeur van het Palais-Royal, wegens het opnemen van artikels, in dat dagblad, die beleedigend zijn voor den heer Pluncket. Ieder der 4 strijders is gewond, doch niet gevaarlijk.

— De stad Annonay, departement Drôme, levert aan de Parijsche handschoenen-fabrieken de bereide geitenvellen. In de eerste zes maanden van dit jaar zijn er 3½ millioen vellen, ter waarde van 14 millioen francs, geleverd.

— Volgens de *Würtzburger Zeitung*, zou het Turksche gouvernement eene circulaire aan zijne ambassadeurs en consulaire agenten in het buitenland gezonden hebben; deze circulaire bevat de verklaring, dat de Porte, door het toestemmen in de voorstellen van de commissie tot vaststelling der Montenegrijnsche grenzen, niet geacht wil worden van hare souvereiniteit over Montenegro af te zien, en dat zij zich voorbehoudt, die te gelegener tijd te doen gelden.

(*Particuliere Correspondentie.*)

△ PARIJS, 29 Nov. (*Vervolg*). De tweede geschiedenis van den dag, die nog veel meer opschudding in de wereld veroorzaakt, is het proces van graaf de Montalembert, of liever de veroordeeling van een schrijver. die geene andere misdaad bedreef, dan dat hij zijne gedachten uitdrukte, en enkel gebruik maakte van een regt, dat niemand den vrijen mensch betwisten kan, het regt om te denken, en te schrijven, wat hij denkt! Doch ik zal u over dit treurig regtsgeding niet onderhouden, dat door de dagbladen schier uitgeput is. — Om u evenwel een denkbeeld te doen vormen, hoezeer dit proces, immers als de dood of het leven der natuurlijke vrijheid in Frankrijk, ook den vreemdeling bezig houdt, zullen de volgende bijzonderheden, die tot het voorspel des grooten dramas behoorden, welligt niet zonder belangstelling door u worden gelezen.

Ik zal u wel niet behoeven te zeggen, dat men langen tijd te voren schier over niets sprak of hoorde spreken, dan over het proces Montalembert; ongelukkig is de zaal, waar de teregtzitting zou plaats hebben, zeer klein, zoodat zij slechts een weinig talrijk auditorium kan bevatten, weshalve zelfs de hoogst geplaatste en invloedrijkste personen geene toegangskaart konden verkrijgen.

Ik ken een voornamen Duitschen edelman, den graaf von T., die in het begin dezer maand naar Italië zou vertrekken. Doch toen hij vernam, dat het proces van den graaf de Montalembert den 24sten zou worden behandeld, stelde hij zijne reis uit, om het bij te wonen. En de graaf is uiterst gevoelig voor de koude. Nu weet gij, dat het klimaat van Parijs des winters zeer onaangenaam is.

Er bestaan slechts twee landen, waar het des winters heet is: Italië en Rusland, want in het laatste beschutten het pels- en bontwerk, even als de inrigting der huizen en vertrekken, met andere woorden: het genie van het comfortable, u volkomen tegen de strengheid van het jaargetijde.

Daarentegen lijden alle Parijzenaars van 1 Nov. tot 1 Febr. aan hersen-verkoudheden.

De verkoudheid is de chronische ziekte van Parijs. De graaf betaalde bij gevolg ook den tol daaraan, hij rilde, beefde, klappertandde en hoestte, terwijl hij het proces Montalembert geduldig afwachtte.

Om een bewijs van toegang te erlangen, had hij zich tot beide kanten gewend, aan alle deuren geklopt, en, waarlijk de graaf heeft aanzienlijke relatiën. Onmogelijk. Ten slotte blijft hem nog eene kans over, namelijk zich in de toga van een advocaat te vermommen.

En ziedaar hem, reeds twee uren vóór de audiëntie, zijn hôtel verlaten, in het rijtuig stappen en zich naar het paleis van justitie laten rijden.

Dit is eene tweede groote opoffering voor den graaf, die overigens de slaaf zijner gewoonten is.

In den regel staat hij zeer laat op; er moeten al buitengewone gebeurtenissen plaats grijpen, om hem vóór middag aan zijn bed te ontrukken, b. v., een brand, eene aardbeving...., of het proces Montalembert.

De graaf begeeft zich in het vertrek, waar de advocaten zich kleeden; hij vraagt eene toga en baret, en herschept zich in een oogwenk tot een priester van Themis.

Hij lacht over zijne gedaante-verwisseling. En zijne krijgslist verhoogt nog het genoegen, dat hij zich voorstelde; het is nu zelfs meer dan een genot, het wordt een avontuur.

Ongelukkig vraagt een deurwaarder naar zijn naam, terwijl hij hem mededeelt, dat de deken besloten heeft, de leden der balie in hunne bibliotheek te doen bijeenkomen, aldaar hunne namen op te geven en vervolgens te loten, wie hunner toegang tot de debatten zou hebben!

Op dit oogenblik treden de prins H., de hertog de S., enz. enz., allen vrienden van onzen graaf, en van entréekaarten voorzien, binnen. Deze, vreezende herkend te worden, neemt de vlugt in een hoek der zaal, werpt zijne toga af en springt in eene huurkoets, stapt vervolgens aan zijn hôtel af, en verlaat het een half uur daarna weder, terwijl zijn bediende den koetsier toeroept: „naar den spoorweg!"

Maar de graaf had zich niet zoo schielijk van zijne insigniën als advocaat kunnen ontdoen, of hij werd toch herkend!

Binnen weinige dagen ontvangt gij weder eene financiële correspondentie, voornamelijk over de in de laatste dagen veel besproken conversie der 4½ pCt. in 3 pCt., die allezins een ernstig punt van overweging bij de regering uitmaakt.

Engeland.

LONDEN, 30 Nov. Lord en lady Palmerston zijn van hun buitenverblijf in deze stad aangekomen.

— Gisteren namiddag is er eene kabinetsvergadering gehouden aan de ambtswoning van den kanselier der schatkist.

— Het bezoek der koningin in het kamp van Aldershott, ten einde eene wapenschouwing over de troepen te houden, welke gisteren ochtend zou plaats hebben, is om het ongunstige weder per telegram uitgesteld. Bij gunstige weêrsverandering zou de koningin dit heden doen.

— Ten aanzien der nationale inschrijving voor den graaf de Montalembert, was het plan die in Oxford en Cambridge te doen plaats hebben en in elke universiteit voor £ 60 te doen inteekenen. Door de weigering van den heer de Montalembert, om dit aanbod aan te nemen, is nogtans dat plan in duigen gevallen; mogelijk is het evenwel, dat men het geheele bedrag van al de inschrijvingen zal besteden aan een herinnerings-geschenk. Het aantal der geopende gelegenheden tot deelneming is, behalve de reeds genoemde, drie, zijnde eene in de City van niet hooger dan 1 sh., eene onder de arbeiders van 1 stuiver per persoon, en eene in de leeszaal van den heer Wylde.

— De firma James Davies & Sons, een aanzienlijk handelshuis in leder en laarzen, heeft hare betalingen gestaakt. Door die ramp zullen een groot aantal personen zonder arbeid zijn.

— Voor het Britsch museum zijn honderd kisten met oudheden uit Knidus en Halicarnassus, in Klein-Azie, aangekomen, benevens vijftig kisten oudheden uit Carthago. De eerste bezending is eene nieuwe vrucht van de opdelvingen, onder leiding van den Engelschen vice-consul te Mytilene, den heer Newton; daarbij is een kolossaal beeld van een liggenden leeuw van parisch marmer, 10 voet lang, 6 voet hoog, ter zwaarte van 160 centenaars.

— Naar men wil, zou lord Stanley, secretaris van staat voor Indië en zoon van lord Derby, in het huwelijk treden met de oudste dochter van lord John Russell, met wien hij sedert jaren op zeer vriendschappelijken voet staat.

— Te Newcastle upon Tyne is gisteren avond eene meeting gehouden voor de parlements-hervorming. Het gebouw, waar deze gehouden werd, was zoo overvol, dat honderden geen toegang konden verkrijgen. Onderscheidene voorstellen der hervormingsgezinde vereeniging werden zonder tegenstand aangenomen.

— Ten aanzien van de Galway-Amerikaansche stoomvaart kan nu worden medegedeeld, dat de drie bestelde stoomvaartuigen schroefschepen zullen zijn van 330 voet lengte, 38 voet breedte, en 2200 paardenkrachten. Deze schepen zullen varen tusschen Galway en New-York en St. John en Newfoundland aandoen. De schepen moeten keurig worden ingerigt en alleen bestemd zijn voor passagiers en de postpaketten. In de kajuit zullen 200 personen kunnen aanzitten, terwijl er plaats voor 300 passagiers 3de klasse zal zijn. Door deze bestelling zullen op de fabriek van de heeren Palmer en Allport te Jarrow 3000 personen gedurende het aanstaande jaar arbeid hebben.

— Zaturdag is een persoon, D. Thomas genaamd, voor de regtbank gebragt, onder beschuldiging van een moord, die 30 jaren geleden heeft plaats gehad. Bij gebrek aan bewijzen voor de identiteit is hij echter vrijgesproken.

— Volgens een dagblad uit het zuidelijk gedeelte van de Vereenigde Staten, is de neutraliteit van den Trans-Atlantischen kabel, door den president met zoo veel warmte verlangd, geheel bezegeld, naardien hij noch aan deze noch aan gene zijde van den oceaan een enkel woord in het midden brengt.

— Te Providence (N.-Amerika) is de schouwburg afgebrand.

— Te Calcutta was de proclamatie der koningin, houdende overdragt van het bestuur van Indië aan de kroon, eindelijk aangekomen en zij zou 1 November afgekondigd worden. Omtrent den inhoud was nog niets bekend, doch men dacht dat zij eene uitgebreide amnestie zou bevatten.

Denemarken.

KOPENHAGEN, 29 Nov. Volgens de *Flyvepost*, zal de regering aan de te Itzehoe bijeengeroepen Holsteinsche stenden 3 Januarij eenige mededeelingen doen, waaronder behoort, dat de rijksraad niet meer zal bestaan uit 20 leden, benoemd door den koning, 30 door de vertegenwoordigers der onderscheidene landstreken, en 30 regtstreeks door het volk, maar dat de verkiezing der tot nu regtstreeks gekozen 30 leden thans evenzeer middellijk zal geschieden; dat voorts eenige verandering zal worden gebragt in de vereischte meerderheid, als er quaestie is van locale belangen van enkele deelen des lands.

Duitschland.

WEENEN, 29 Nov. In de laatste dagen is aan alle Oostenrijksche ambtenaren een stuk ter onderteekening aangeboden, waarin onder eede verklaard wordt, dat de onderteekenaar niet behoort noch zal behooren tot, of in betrekking staat noch zal staan met eene maatschappij, vereeniging of gebroederschap, die in Oostenrijk niet geoorloofd is, noch in het binnen-, noch in het buitenland.

— Graaf Buol heeft, naar aanleiding van de heftige uitvallen der *Patrie* en der *Presse* tegen Oostenrijk, een onderhoud gehad met den markies van Ballabile, die de zaken der Fransche legatie alhier tijdens de afwezigheid ven de Bourqueney waarneemt. De taal van graaf Buol moet op den Franschen diplomaat een diepen indruk hebben gemaakt, en zou deze onmiddellijk deswege naar Parijs hebben getelegrapheerd.

— Als aanstaand Oostenrijksch gezant te St. Petersburg noemt men graaf Karoly. Tot nog toe was hij als legatie-raad geattacheerd aan het Oostenrijksche gezantschap te Londen, en is onlangs herwaarts ontboden.

— De vermindering van het zegel op de dagbladen heeft hier een zeer goeden indruk gemaakt. Als een bewijs, van hoe veel gewigt de zegelvermindering voor sommige dagbladen is, moge strekken, dat de *Presse*, die dagelijks 20,000 exemplaren oplegt, 60,000 fl. O. W. in het jaar aan zegel betaalt.

Men verneemt ook, dat genoemd dagblad aan eene nieuw geconstitueerde maatschappij (Zuid-Oostenrijksche Italiaansche spoorweg-maatschappij?) zal verkocht worden. De koopsom zou 400,000 fl. bedragen, eene enorme som voorwaar voor een blad, dat naauwelijks 10 jaren bestaat.

— Men verzekert, dat bij de nationale bank nieuwe éénguldenbiljetten gefabriceerd en met 1 Januarij e. k. in omloop zullen gebragt worden. Sommigen willen hieraan echter geen geloof hechten, vermits door de contraherende staten bij het muntverdrag van 1857 is bepaald, dat de kleinste uit te geven banknoten 10 fl. zullen bedragen.

— De beroemde geschiedvorscher Joseph Chmel, regeringsraad en lid der akademie van wetenschappen, is hier overleden.

BERLIJN, 1 Dec. (*'s ochtends*). De provinciale landdagen voor de provinciën Pruissen, Silezië, Saksen, Westphalen en de Rijnprovinciën, zullen den 12den e. k. respectievelijk te Koningsberg, Breslau, Merseburg, Munster en Dusseldorp bijeenkomen.

— In goed onderrigte kringen wordt het berigt betrekkelijk de opheffing van de landweer bepaald tegengesproken.

— Een telegram uit Constantinopel meldt, dat de gezanten der zes mogendheden, die aan de conferentie te Parijs hebben deelgenomen, eenparig verklaard hebben, dat de bevoegdheid der kaimakans in de Donau-vorstendommen, betrekkelijk de afzetting van ambtenaren, slechts als eene beperkte moet beschouwd worden. Omtrent dit punt waren namelijk geschillen ontstaan, die de Porte genoopt hebben, de meening van genoemde vertegenwoordigers in te winnen.

— Naar men uit Frankfort meldt, zal binnen eenige dagen bij de bondsvergadering het voorstel inkomen der drie vereenigde commissiën, in zake de laatste mededeeling van het kabinet te Kopenhagen. Waarschijnlijk zal door genoemde commissiën worden voorgesteld, om de bonds-executie te schorsen.

DE MOORIN.

(*Vervolg van* N°. 293.)

Hij snelde naar de plaats van het gevaar, doch, hoe hard hij ook liep, was hij toch reeds door een ander voorgekomen. Chavigny, ligt als eene hinde, had het rijtuig reeds bereikt en trachtte het tegen te houden. Hij maakte gebruik van den oogenblik, dat de wielen in boomtakken waren verward, om zich te hangen aan den toom van het paard, dat het vurigst scheen. Doch zijne vermetelheid kwam hem duur te staan; het paard steigerde, plaatste zich op de achterpooten en, den kop hevig schuddende, wierp het den jeugdigen luitenant op eenige schreden afstands van zich neder. Het gespan zette zich weder in beweging en Chavigny scheen verloren. Van uit het rijtuig deden zich doordringende kreten hooren.

Op dezen oogenblik kwam Fontmort op de plaats aan. Zonder zich door het lot van zijnen makker te laten afschrikken, vatte hij de teugels en hield die met eene krachtige hand vast. Vergeefs begon het paard wederom te steigeren; met eene schier bovenmenschelijke kracht wist de officier het te beteugelen tot de andere lieden ter hulpe waren gesneld en men het dier kon meester worden.

Chavigny, thans bekomen van de verdooving, die hem zijn val had veroorzaakt, stond weldra op en drukte hartelijk de hand van Fontmort.

„Gij hebt mij het leven gered," zeide hij hem op een toon vol uitdrukking.

Fontmort luisterde niet naar hem; hij opende met overhaasting het portier van het rijtuig, en twee dames, met de uitdrukking van schrik op het gelaat, stapten er uit.

De eerste was het meisje met de bruinkleurige gelaatstint, die de officieren „de Moorin" hadden genoemd. In weêrwil van hare onbehagelijke tint, gedoogden toch de geheel en al Europesche vorm van haren neus en hare lippen niet te gelooven, dat zij tot een Afrikaansch ras behoorde. Zij was klein van gestalte, maar al hare ledematen waren zoo wonderbaarlijk geëvenredigd, dat zelfs hare kleinheid als eene bekoorlijkheid te meer kon beschouwd worden. Een rijk fantaisie-costuum gaf haar overigens een vrij zonderling voorkomen; zij droeg eene tunica van gebrocheerde zijde, van voren gedeeltelijk open, naar de wijze der Grieksche tunicas, waardoor een tweede langer kleed zigtbaar werd, met kostbare kanten afgezet. Een snoer van groote paarlen versierde haar hals, terwijl eene rijke stof, in den vorm van een tulband opgerold, haar hoofd omwikkelde.

De andere dame was eene dier Spaansche vrouwen, die in het gevolg der koningin naar Frankrijk waren gekomen. Aan haar nationaal costuum, aan hare hooge gestalte en vooral aan hare leelijkheid herkenden de jonge lieden weldra in haar de jonge jufvrouw Molina, zoo beroemd om den buitengewonen invloed, dien zij op den zwakken geest van Maria Theresia uitoefende.

Zoodra de officieren de Moorin bemerkten, ontblootten zij hunne hoofden en maakten schijnbaar de meest mogelijk eerbiedige buiging; wat haar zelve betreft, naauwelijks bevond zij zich uit het rijtuig, of hare eerste zorg was, aan Fontmort te vragen, of hij niet gewond was.

„Neen, mejufvrouw," zeide Fontmort, met bijzonderen nadruk, „en al ware dit het geval, dan zou ik het geluk, om u van dienst te zijn, niet te duur gekocht hebben."

Eene levendige uitdrukking van vreugde teekende zich op het gelaat der jonge dame, en toen eerst bemerkte zij Chavigny, die zich, geheel met stof bedekt en in gehavend toilet, op een afstand hield.

„O, vergeef mij, mijnheer," zeide zij op zachten toon, terwijl zij Chavigny naderde, „ik heb het eerst gedacht aan hem, die zoowel u als ... gered heeft; ik was dit aan zijn moed verschuldigd."

Een nieuwe blik van verstandhouding werd tusschen Font... die geheimzinnige persoon gewisseld.

In dezen oogenblik reed eene prachtige koets, met zes fiere paarden bespannen, door de laan.

„Vraag voor mij de gastvrijheid in dit rijtuig," zeide de Moorin, op dien eerbied inboezemenden toon, welke haar eigen scheen.

Terwijl zij hare bevallige dankbetuigingen tot hare redders rigtte, deed mejufvrouw Molina eenige schreden in de laan, en gaf den koetsier een teeken om op te houden.

„Plaats voor mevrouw de prinses de Conti!" riep deze op onbeschaamden toon, zonder zich aan mejufvrouw Molina te storen.

Molina sprak slechts eenige woorden uit, terwijl zij met den vinger naar de Moorin wees, en dadelijk gaf de prinses zelve, die zich in het rijtuig bevond, bevel om te wachten. Een lakei opende het portier en liet de trede neder; Fontmort bood zijne hand aan het jonge meisje en geleidde haar eerbiediglijk naar het rijtuig, waar mevrouw de Conti haar vriendschappelijk scheen te ontvangen.

„Wat beteekent dit alles?" vroeg de Chavigny, wiens verbazing en verwondering ten toppunt waren gestegen.

Men antwoordde hem niet; de jonge lieden, voor eenige minuten nog zoo weinig eerbiedig jegens zoo vele groote dames, groetten thans als om strijd de Moorin, die met haar doorluchtig gezelschap pijlsnel wegreed. Fontmort naderde zijne makkers met een peinzend voorkomen.

„O, gij zult mij zeggen, wie die Moorin is," zeide Chavigny, hem onder den arm vattende, om naar het kasteel terug te keeren.

„Het is de gunstelinge der koningin," hernam Fontmort, die te ... uit zijn gepeins werd onttrokken. „Het is aan het hof ... k, dat men haar de grootste eer bewijst, zonder dat iemand ... m. De koning en de koninklijke familie geven daartoe het ... eld."

... koning!"

... majesteit gaat de Moorin nimmer voorbij, zonder haar welwillend te groeten."

„Is zij dan van eene doorluchtige geboorte?"

„Men weet niets omtrent hare geboorte," antwoordde Fontmort met zigtbaren wrevel, „zij is door Molina opgevoed, die, met betrekking tot dit jonge meisje, het diepste stilzwijgen in acht neemt."

„Dit klinkt vrij wonderlijk," riep de jonge luitenant, „maar wat denkt het hof van dit geheim?"

„Het hof denkt niets; het is er thans aan gewoon."

„Maar gij, Fontmort, gij schijnt meer bijzonder deze Moorin te kennen; het scheen mij toe, dat gij met warmte tot haar spraakt, toen gij haar naar het rijtuig der prinses geleiddet."

Terwijl Chavigny deze woorden uitsprak, bestudeerde hij naauwlettend de gelaatstrekken van zijn makker. Deze bleef kalm en bedaard.

„Gelooft gij?" zeide hij op achteloozen toon. „Maar neen," voegde hij er bij, „ik stelde de dames gerust; niets is eenvoudiger en natuurlijker."

„Intusschen zou ik er op gezworen hebben..."

„Komaan, mijneheeren de achterblijvers! Komaan," riepen thans de andere officieren.

Men was voor het plein van het kasteel aangekomen, dat nog geheel met paarden, bedienden en equipages als bezaad was.

Chavigny verliet met weêrzin een gesprek, dat hem eene levendige belangstelling begon in te boezemen. Hij naderde zijne makkers

„Welnu, mijneheeren! het is thans het uur, waarop het souper is vastgesteld. Het is nooit te vroeg, om eene vorstelijke zwelgerij te beginnen."

„Welaan dan!" hernamen de jonge lieden in koor.

(*Wordt vervolgd.*)

ROTTER...
Kleefsche ...
verl. Ris- ...
SCHIEI...
Amst. proef

— Van onderscheidene zijden werd verzekerd, dat de minister van financiën voornemens was, om bij den landdag eene verhooging van 6 millioen thaler op het budget te vragen. Thans vernemt men, dat het geenszins in 's ministers bedoelingen ligt, om eene verhooging van belasting voor te stellen.

— Uit Koningsberg wordt gemeld, dat professor Olshausen onverwacht herwaarts is ontboden, en, wel, naar men gelooft, om eene hooge betrekking te aanvaarden.

— Het gerucht, dat de minister van justitie Simons na voltooijing van het wetboek van koophandel zal aftreden, is uit de lucht gegrepen.

FRANKFORT, 30 Nov. Gisteren zijn de grootvorst en de grootvorstin Constantijn van Stuttgart te Carlsruhe aangekomen, alwaar zij door den groothertog en de groothertogin aan het spoorweg-station werden ontvangen, en voorts naar het groothertogelijk paleis geleid, waar een ontbijt voor de hooggeplaatste reizigers gereed stond. Ten twee ure zijn HH. KK. HH. weêr van Karlsruhe vertrokken, om hunne reis naar Italie voort te zetten.

— Het bevestigt zich, dat Pruissen thans mede op de volledige opheffing der Rijntollen zal aandringen. Van de vereenigde pogingen dier regering met die van Baden en Beijeren, belooft men zich een goed gevolg ter wegruiming van dezen steeds aanstoots voor de scheepvaart op dien stroom.

— Te Kassel zal eene staatsbank opgerigt worden, om binnenlandsch papiergeld, te allen tijde, zonder agio te kunnen omwisselen.

Belgie.

BRUSSEL, 1 Dec. De Fransche gezant is, na ook door den hertog van Braband ten gehoore te zijn ontvangen, naar Parijs vertrokken, om van daar tegen het einde van Januarij op zijn post terug te keeren.

— Zondag-avond is, onder het spelen van het eerste bedrijf der opera *La muette* te Antwerpen, brand op het tooneel ontstaan, die echter zoo spoedig is gebluscht, dat de aanschouwers daarvan niets vernamen. De eenige schade is het verlies eener decoratie.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, 2 December.

Gisteren stonden voor de arrond.-regtbank (kamer van strafzaken), alhier, 13 matrozen van het schip *Cornelia en Henriette* teregt, beklaagd van, door herhaalde dienstweigering met zamenspanning, de reis te hebben vertraagd, en derhalve van muiterij. Het Openb. Min. eischte tegen den eersten beklaagde 6 maanden cellulaire gevangenisstraf, tegen twee anderen 4 maanden, en tegen de overigen 3 maanden, en eene geldboete van *f* 8 voor elk; Mr. A. Philips trad voor de civiele partij, de Wed. Starkenborg van Straten, op, en concludeerde tot eene schadevergoeding van *f* 150. De beklaagden werden verdedigd door Mr. A. J. Hovy, die tot niet-ontvankelijkheid van den eisch der civiele partij concludeerde. De regtbank heeft heden uitspraak gedaan, de beklaagden vrijgesproken, en de civiele partij niet-ontvankelijk verklaard.

Gisteren avond sprak Prof. C. J. Matthes, in het stedelijk chemisch laboratorium, over de verschillende toestellen tot het meten der electriciteit. Spr. toonde daarbij de verschillende soorten van electroscopen en den electrometer, waarmede de hoogleeraar in zijne volgende voorlezing zal voortgaan.

Bij Kon. besl. van 18 Nov. 1858, N°. 77, is besloten het slot van art. 3 van het Kon. besl. van 2 Julij 1849, N°. 55, aan te vullen met het volgende:

„Wanneer een ambtenaar op wachtgeld in 's Rijks dienst wordt herplaatst in eene betrekking, waarvan de belooning het bedrag der laatstgenoten niet bereikt, kan, met Onze vergunning, gelijktijdig genot van wachtgeld met bezoldiging of belooning plaats hebben. In dat geval evenwel wordt het wachtgeld verminderd met een bedrag van ten minste de helft der bijkomende inkomst, met dien verstande, dat door de korting het gezamenlijk inkomen op niet minder dan vijfhonderd gulden worde gebragt en in geen geval hooger zij dan de laatstgenoten bezoldiging".

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw den heer Desmarres, oogarts te Parijs.

Z. M. heeft 1°. aan de na te melden offic. bij de dienstd. schutt., op hun verzoek, eerv. ontslag verleend, te weten: bij de dienstd. schutt. te Doesburgh, aan Mr. J. A. M. van der Hardt Aberson, als 2de luit., uit hoofde van verandering van woonplaats; bij de dienstd. schutt. te Leiden, aan Mr. D. Tiebool Siegenbeek, als kapitein met den personelen rang van majoor, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen langdurige en goede diensten, en met vergunning om de uniform der schutterij met de aan zijnen rang van majoor verbonden onderscheidingsteekenen voortdurend te blijven dragen; bij de dienstd. schutt. te Rotterdam, aan G. Schuurmans, als 1ste luit., onder gehoudenheid echter tot het volbrengen der op hem, uit kracht der wet, nog rustende schutterlijke verpligtingen, als gewoon lid der schutterij bij de reserve; 2°. benoemd: bij de dienstd. schutt. te Doesburgh, tot 2den luit., J. V. Schattenkerk, thans schutter; bij de dienstd. schutt. te Rotterdam, tot 1sten luit., P. L. H. Pazzoli, thans 2de luit.; tot 2den luit., L. Th. v. Houten, thans schutter; bij de dienstd. schutt. te Amsterdam, tot kapt.-adj., W. Th. Houtens, thans 2de luit.-kwartierm.; tot 2den luit.-kwartierm. F. N. H. Witsen Gijsbeek en C. des Bouvrie, thans adjud.-onderofficier.

Z. M. heeft aan den heer J. T. Cremer, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als controleur van de directe belastingen en het kadaster te Zwolle, behoudens aanspraak op pensioen; voorts zijn benoemd: tot controleur van de directe belastingen en het kadaster in de provincie Friesland, de heer J. J. de Jongh, thans controleur van dat vak te Leeuwarden; tot controleur van de directe belastingen en het kadaster in de provincie Overijssel, de heer A. van Tonderen, thans controleur van dat vak te Deventer; tot adjunct-controleur van de directe belast. en het kadaster in het hertogdom Limburg, de heer W. van Konijnenburg, thans surnumerair bij dat vak.

Z. M. heeft benoemd: 1°. bij het corps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot kapitein van de 3de klasse, den 1sten luit. G. Kuijper Hz.; en tot 1sten luit., den 2den luit. J. E. N. baron Schimmelpenninck van der Oije, beiden van het corps; 2°. overeenkomstig punt 5 art. 38 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* N°. 128) op nonactiviteit gesteld den kapitein A. E. André de la Porte, van het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs, tot dat nader omtrent hem zal zijn beslist.

De gewone audiëntie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op Zaturdag den 4den dezer geene plaats hebben.

De gewone audiëntie van den Minister van Marine zal op Vrijdag den 3den dezer geene plaats hebben.

De Minister van Oorlog heeft bepaald, dat de wekelijksche inspectie over het reg. grenadiers en jagers, voortaan zal vervallen, en zich alleen bepalen zal tot eene inspectie binnen de caserne, over die soldaten, welke aanleiding daartoe zullen geven.

Voor het examen, hetwelk thans bij het Ministerie van Marine wordt afgenomen, van de jongelingen, welke dingen naar de betrekking van scheepsklerk bij 's Rijks marine, hebben zich negen en twintig adspiranten aangemeld.

Bij het onlangs vermelde ongeval aan boord van Zr. Ms. schroefkorvet *Medusa*, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee G. Fabius, toen liggende op de buitenreede van Batavia, hebben de volgende personen het leven verloren: de marinier der 3de klasse J. Ferluin, de matroos der 2de klasse C. van der Laars, en de matrozen der 3de klasse C. de Groot en A. J. de Wolff. Min of meer erg zijn gekwetst: de constabel-majoor W. de Haas, de matrozen der 2de klasse H. Berends, J. J. de Jel en D. van der Vloot, de matrozen der 3de klasse P. Man, A. C. Swaters, en de mariniers der 3de klasse W. Rietbroek en J. Oosterlaan, terwijl nog vier anderen ligte wonden hadden bekomen.

De uitwerking van het springen heeft aan de schroef korvet *Medusa* nog al schade veroorzaakt.

Omtrent de oorzaak van dit ongeluk kan geen beslissend oordeel geveld worden, daar geene enkele van de voorzorgen verzuimd is, die bij het doen van ernst-exercitiën zijn voorgeschreven.

Gisteren heeft het licht gezien de memorie van beantwoording van den Minister van Koloniën op het voorloopig verslag der commissie van rapporteurs, omtrent het wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1856. De gemaakte aanmerkingen of gevraagde inlichtingen, als inderdaad van zeer uiteenloopenden aard, bij het vastgestelde voorloopig verslag in hoofdrubrieken gerangschikt zijnde, heeft de Minister, zoo tot wederlegging als tot beantwoording, de bij dat verslag aangewezen orde gevolgd.

Daarin komt o. a. voor, dat reeds vijf en twintig millioen gulden door de Nederl. Handel-Maatschappij gestort en in 's Rijks schatkist zijn gevloeid.

Wij komen later op dit stuk terug.

De afdeelingen van de Tweede Kamer houden zich heden bezig met het onderzoek van de gewijzigde begrooting voor het Dept. van Oorlog, met het wets-ontwerp tot regeling van de slavernij in O.-I., met het wets-ontwerp tot regeling van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1859, en met dat tot onteigening van perceelen ten behoeve der gemeente 's Gravenhage, tot aanleg van eene straat.

Z. K. H. de Prins van Oranje heeft den grenadier D. Vogt, ridder der Militaire Willemsorde, en die meer dan veertig jaren trouwe en eerlijke dienst telt, een gouden horologie geschonken. Z. K. H. onderhield zich persoonlijk met den militair, en rigtte op zeer welwillende wijze het woord tot hem bij het overhandigen van het geschenk.

Te Rotterdam zijn aan A. van den Heerik, J. G. Bassant, H. J. Boekhout, R. Sanders, A. Siemaer en J. Bakker belooningen uitgereikt voor het redden van drenkelingen.

De aanneming van het voorstel van den heer Sloet, nopens de tienden, heeft, naar men aan de *Goessche Courant* mededeelt, vooral bij de Zeeuwsche landlieden, veel genoegen gegeven. Zij hopen, dat de Eerste Kamer zich met het voorstel zal vereenigen, en Z. M. de Koning het daarna zal goedkeuren. Een adres van dankbetuiging, reeds van talrijke onderteekeningen voorzien, schijnt te circuleren, om aan den heer Sloet aan te bieden.

Bij eenen, ll. Zaturdag in de gemeente Veldhoven, prov. Noord-Brabant, gewoed hebbenden brand, in eene behuizing, door eenen smid, en landbouwer bewoond, is het achtjarig zoontje in de vlammen omgekomen. (*R. C.*)

Dezer dagen is te Wildervank overleden Grietje Klatter, wed. H. Lever, in den hoogen ouderdom van 101 jaar en 8 maanden; zij laat een aantal kinderen, kindskinderen en achter-kindskinderen na.

Te Maastricht is in bijna 73jarigen ouderdom overleden de heer J. Chainage, ridder van de orde der Eikenkroon, en lid van de Prov. Staten van Limburg.

De *Drentsche Ct.* zegt, dat de vorst in vele korenakkers de wormen gedood heeft, die zich in menigte boven in den grond ophielden, en groot nadeel aan de jonge roggeplanten toebragten, zoodat er in vele akkers geheele zwarte plekken waren op te merken.

In de *Revue spiritualiste*, een te Parijs uitkomend tijdschrift, wordt met veel lof melding gemaakt van onzen stadgenoot, den magnetiseur Siemelink, schrijver van het werk *De onsterfelijkheid onthuld*. Er wordt daarin gezegd, dat deze heer een meisje te Utrecht, dat aan hysterie en verlamming lijdende was, geheel genezen heeft. Hierbij komt echter de volgende bijzonderheid voor. De heer Siemelink heeft deze patiënt gemagnetiseerd, terwijl zij te Utrecht en hij te Amsterdam was, dus op een afstand van acht uur. Een attest, door den vader van het meisje, een zeer achtenswaardig ambtenaar te Utrecht, afgegeven, bevestigt dit, en meldt, dat de heer Siemelink afgesproken had, dat hij haar op Zaturdag den 24sten Julij, des avonds tusschen 8 en 8½ uur, zou magnetiseren. Tegen dien tijd werd echter niets van den magnetischen invloed bespeurd, doch eerst tusschen 9 en 9½ uur. Toen de heer Siemelink een paar dagen later zijne patiënt bezocht, verklaarde hij niet op het bepaalde uur te hebben kunnen magnetiseren, daar hij door iemand was opgehouden, en het eerst van 9 tot 9½ uur nader gedaan te hebben.

De heer Siemelink zal eerstdaags een nieuw werk uitgeven over het leven na den dood.

'S GRAVENHAGE, 1 Dec. Wij vernemen nader, dat Z. M. de Koning tegen de helft dezer maand voor eenigen tijd naar het Loo zal vertrekken.

— 2 Dec. Jl. Dingsdag-avond heeft in de zaal der vrijmetselaars, alhier, de heer A. van Schelven, predikant te Gent, op zijne collectereis ten behoeve van het Belgische Evangelische genootschap, eene voordragt gehouden, welke door een talrijk en uitgelezen publiek werd bijgewoond. De oogst voor het beoogde doel is, naar men verneemt, zeer aanzienlijk geweest. Van hier zal de heer van Schelven zich naar Amsterdam begeven.

— Er is nog altijd sprake van het bouwen van een nieuw paleis voor Z. K. H. den Prins van Oranje. Men wil weten dat het front op den Noorderwal tegenover het Willemspark zou komen, en de stallen uitgang zouden hebben op het Nachtegaalspad. Dit plan zou echter niet vóór het voorjaar verwezenlijkt worden.

— Z. K. H. de Prins van Oranje gaat heden ter jagt op de goederen van Z. K. H. Prins Frederik, onder Wassenaar.

§ 's GRAVENHAGE, 1 Dec. (*Vervolg*). Tegenover het door de voorstellers aangehaalde oordeel van den geneesheer in de gevangenis te Bruchsal, zal kunnen gelden eene tegenovergestelde meening van den ervaren directeur dier inrigting, die evenzeer zich als geneesheer heeft gevormd. Ook de voorbeelden van zeer langdurige eenzame opsluiting, in onze gevangenissen ondergaan, en onder anderen ook medegedeeld in het vroegere rapport over de Nederlandsche gevangenissen, door den heer inspecteur uitgebragt, toonen aan, dat wanneer die opsluiting zonder bezwaar tot vele jaren kan worden uitgestrekt.

Ten aanzien van gemeenschappelijke gevangenen, wordt afzondering bij nacht als noodzakelijk voorgesteld, behoudens twee uitzonderingen: 1°. veroordeelden, die aan openbare werken arbeiden; en 2°. jeugdige vrouwelijke veroordeelden. De afzondering bij nacht van de laatsten achten wij mede hoog noodig. Wij hebben maar al te zeer in de gevangenis van jeugdige vrouwelijke gevangenen zelfs, ergerlijke misdragingen opgemerkt, en zijn daardoor tegenten zelfs tot zoo veel mogelijke afzondering bij nacht overgegaan.

Omtrent het bezigen van gevangenen aan openbare werken willen wij in geene bijzondere beschouwingen treden. Bij herhaling is dit stelsel afgekeurd, ook blijkens de adviezen van vele deskundige beoordeelaren bij onze volksvertegenwoordiging, vooral bij de behandeling van de beginselen onzer nieuwe strafwetgeving, en bepaaldelijk bij die over het ontwerp van het 1ste boek van het Wetboek van Strafregt. Wilde men nu wederom tot soortgelijke straffen, wel eens permanente tentoonstellingen genoemd, overgaan, men zou een wezenlijken, lijnregt in strijd met het penitentiair stelsel.

Wat ten tweede plaats wordt bij de voorstellen gehandeld over de met het oog op de aangegeven regelen vast te stellen inrigting van gevangenissen. Ook hier brengen wij gaarne den welverdienden lof aan vele gevangenis voorschriften, welke voorzeker tot volmaking van den bouw der cellulaire gestichten zullen bijdragen; daartoe brengen wij vooral de inrigting der cellen, de grootte der gestichten, en de zorgen voor school-onderwijs en luchtverversching. — Wij blijven echter, na rijpelijk onderzoek, vasthouden aan ons, bereids vroeger aan Uwe Exc.'s voorganger kenbaar gemaakte gevoelens, omtrent het nadeelige van vereeniging in één gebouw, van het cellenstelsel met dat van gemeenschappelijke opsluiting.

De twee stelsels, geheel onderscheiden in aard en karakter, vereischen geheel afzonderlijke behandeling en toepassing, geheel afzonderlijke beambten en besturing. Zijn beiden in een gebouw vereenigd, men vervangt zoo ligt de behandeling van beiden met elkander, en bederft daardoor de stelsels zelve. Behalve dien verzetten wij ons uit het oog, dat het cellenstelsel ook daarom boven anderen de bevelingswaardige zijde heeft, dat het de voor vele eene zwaardere, doch zeer noodige tucht en afschrik te weeg brengt, hoedanige nimmer in de gemeenschappelijke opsluiting voor de groote misdadigers gevonden wordt; en zulks geenszins, in den bedorven kring der hunnen, is al tijd voor hen verzachtend, en zoo worden daan ook juist door de gevangenen verkozen; dat kan het nu eenmaal, want dergelijke gevangenen weten, dat sommige anderen in hetzelfde gesticht hunne straf gemeenschappelijk ondergaan, dergelijke bewustheid omtrent er gejaagdheid bij hen, zal er weg brengen, en telken dage den wensch verlevendigen, in gemeenschap bij de anderen te zijn; die gesteldheid zal al zeer ligt ongunstig op den physieken en intellectuelen staat der gevangenen werken, en bij voorwending van ziekte naar gezet of ligchaam schijnbare noodzakelijkheid tot eene verandering der straf doen ontstaan. — Om geacht meldeld, de heer Suringar, heeft dit gevoelen, gelijk ook Uwe Exc. niet onbekend zal zijn, in vele bijzonderheden ontwikkeld en beoordeeld; wij gelooven ons alzoo, om herhaling te vermijden, tot het beroep daarop te kunnen bepalen.

Alleen deze opmerking worde ons nog vergund, dat er nog onderscheid bestaat tusschen, gelijk de voorstellers bedoelen, het zoo in één gebouw van gestichten, dat zij in één gevangenis, tot zamen opsluiting wordt ondergaan, en dat tot gemeenschappelijke detentie veroordeelden zullen kunnen dienen, en de aanwending van eene enkele zaal, voor die weinigen, die blijken ongeschikt te zijn voor de cellenstraf. Ofschoon wij niet zoo beiden afkeuren, is in sommige gestichten tot dus verre alleen nog de laatste wijze gevolgd, en dan blijkt, dat zij van hen, die men daar gedurende zeker tijd naar gezet, en en straf wijkt, zeer gering is en zoo enkele honderden slechts enkelen bedraagt.

Ofschoon voorts het vestigen van strafgevangenissen voor jeugdige gevangenen in kleine landelijke gemeenten of buitensteden, uit het oogpunt van localiteit, en het verkrijgen van goede terreinen voor land- en tuinbouw, aanbeveling verdient, behoort, naar ons bescheiden oordeel, toch inzonderheid, bij het doen eener keuze, op de omstandigheid gelet te worden, of zich op de vestigingsplaats of in hare onmiddellijke nabijheid, personen bevinden, die ook, met het oog op de toekomst, en de terugkeer der gevangenen in de maatschappij, voldoende hunne belangen kunnen behartigen.

Zelfs in geval van ziekte zagen wij zoo min mogelijk het bezigen van gemeenschap gehuldigd. Immers, vooral bij ernstige ziekte, en in de stervensure, zal voor menigeen eene afzondering van mede gevangenen eene weldaad zijn.

Omtrent de verdere punten, door de geachte voorstellers behandeld, als daar zijn: het onderhoud der gevangenen, de regeling der inwendige dienst der gevangenis, de beambten voor deze gestichten, en de reglementen, zijn bij ons geene bijzondere bedenkingen gerezen; bovendien zijn deze onderwerpen meer van dien aard, dat zij door de commissie van administratie over de gevangenissen kunnen worden beoordeeld.

Ook bij de regeling der inwendige dienst, vinden wij weder gewaagd van arbeid aan publieke werken, en als beweegreden aangevoerd, de bevordering van den trapsgewijzen overgang van de gevangenis tot de maatschappij; zelfs schijnt men dit te willen verzeeronderen voor cellulair-gevangenis veroordeelden, met een vervroegden aanvang der eenzame opsluiting, waarmede hunne straf zou moeten eindigen. Wij moeten in gemoede verklaren, van dergelijke vermenging van strafstelsels ons niet dan zeer wrange vruchten te kunnen voorstellen.

Met ingenomenheid zagen wij ten slotte, hoe ook de voorstellers op de invoering van cellulaire rijtuigen aandringen, een maatregel, waaraan Uwe Exc. reeds bij de voordragt van het tegenwoordig budget blijk gevolg te willen geven.

* LEIDEN, 1 Dec. Gisteren hebben de leden van [illegible] gemeenteraad in de stads gehoorzaal den nieuw benoem[illegible] eene diner aangeboden.

Brieven uit de Residen[illegible]

Mijnheer de redacteur!

Sedert mijnen laatsten brief is de Tweede Kamer on[illegible] ig geweest met de behandeling der begrooting voor [illegible] meene beschouwingen zijn zeer schielijk afgeloopen en de afdoening van zaken vordert wezenlijk met spoed. De algemeene beschouwingen hebben weinig belangrijks opgeleverd, behalve dat vooral de heer van Twist de keerzijde van onzen zoo gunstigen financiëlen toestand eens duidelijk heeft blootgelegd. Dat millioenen uit de Oost wisselvallig zijn, weten wij; het kan echter zijn nut hebben, dat men dit nu en dan herinnert, want de aandrang tot het doen van staatsuitgaven zal, bij een gunstigen stand van zaken, wel steeds toenemen.

Dat men bij hoofdstuk III de zaak der wateraftappingen van de Maas eens krachtig heeft besproken, zal velen in den lande genoegen doen.

De tweedaagsche discussie over de rijks-politie heeft twee resultaten opgeleverd: 1°. de Minister heeft verklaard in overweging te zullen nemen, of dat onderwerp bij de wet kan worden geregeld; 2° zal dit jaar geene uitbreiding plaats hebben van de rijks-veldwacht. Die instelling moge hare nuttige zijde hebben, waardoor er dan ook menig voorstander van is te vinden; uit de uitstekende redevoeringen, over dit onderwerp gehouden, waarbij zoowel de heeren Wintgens en Godefroi, als van Akerlaken, de Brauw en Sloet, op eene uitnemende wijze de noodzakelijkheid hebben betoogd om een behoorlijk verband te brengen tusschen rijks- en gemeente-politie, maréchaussée en rijks-veldwacht, zal het nut eener wettelijke regeling genoegzaam voor ieder blijken. Het amendement van den heer Dommer is dan ook met overgroote meerderheid aangenomen, zoodat de Minister nu de rapporten over deze aangelegenheid zal kunnen raadplegen en de zaak aan een nieuw onderzoek onderwerpen.

De houding van den Minister, in de zaak der processiën, heeft echter zoo veel genoegen gedaan, dat dit hoofdstuk gewis met overgroote meerderheid zal worden aangenomen.

De begrooting van Oorlog wordt aan een nieuw onderzoek onderworpen, daar de Minister van zijne reorganisatiën heeft afgezien, en nu een budget van *f* 11,400,000 voordraagt. Dit cijfer moet men echter toeschrijven aan den lageren prijs der fourrages, en wanneer men die in berekening brengt, dan blijft de begrooting overigens op het bedrag van het vorig jaar. Men moet daarbij echter niet voorbijzien, dat twee vragen oprijzen: Zal nu geheel vergeten zijn, dat in Dec. 1856 diezelfde begrooting, verhoogd met hetgeen toen meer voor de fourrages noodig was, met de meerderheid van ééne stem werd aangenomen, en verleden jaar verworpen? Hoe komt het dat de generaal van Meurs, die in het belang van het defensiewezen in comité-generaal zijne inzigten openlegde, in verband met de door hem voorgestelde organisatie, nu eensklaps geene organisatie meer noodig oordeelt? Ik wil hieromtrent het onderzoek in de sectiën niet vooruitloopen, maar deze vragen alleen in overweging geven.

Dat intusschen de plannen tot reorganisatie en uitbreiding van ons leger moeijelijk te verwezenlijken zouden zijn, daar bij ons leger in alle corpsen een groot incompleet bestaat, bewijst eene aanschrijving van het Depart. v. Oorlog, dezer dagen aan de chefs der corpsen gerigt. Daaruit blijkt, dat het incompleet bij onze infanterie zoo groot is, dat de Minister zegt:

„Door de voortdurende vermindering van het aantal soldaten der staande armée, wordt er bij de corpsen infanterie hoe langer hoe minder stof gevonden, om voor het bepaalde, *derde* gedeelte in de vacatures van korporaals te voorzien".

Dien ten gevolge zijn de chefs der corpsen aangeschreven om, daar het incompleet zoo groot is, uit de miliciens van de ligting van 1857, die reeds 8 maanden in dienst zijn geweest, en dus nog slechts 7 maanden in actieve dienst zullen moeten blijven, de geschiktste aan te wijzen om tot korporaal te worden aangesteld. Zij zullen bij hun vertrek met groot verlof hunne insigniën als korporaal mogen behouden, en bij de terugkomst onder de wapenen dadelijk weder in het genot van rang en soldij worden gesteld. Deze buitengewone maatregel bewijst, hoe groot het incompleet bij de infanterie is, en wat er bij eene eventuele uitbreiding van ons leger van zou komen, ook met het oog op het belang van ons leger in Indië.

Van Indië gesproken, mijnheer de redacteur; deze mail bragt mij een' brief, waarbij mij medegedeeld werd, dat het best geredigeerde blad op Java in Nederland het belangrijke getal van vijftien abonnés telt, ofschoon het in Indie zeer veel wordt gelezen. Bewijst dit niet veel voor de belangstelling in onze overzeesche bezittingen, waarvan men zoo veel opgeeft?

Ten slotte, mijnheer de redacteur, een enkel woordje over Z. M. den Koning. Toen Z. M. zich onlangs op het Loo bevond, en daar eene jagtpartij hield, ontmoette Hij op een zijpad een landman, die Hem groette. De Koning beantwoordde dien groet, waarop de boer naar Hem toekwam en HD. vroeg, of Hij tot het gevolg van den Koning behoorde? Op het bevestigend antwoord, gaf deze het verlangen te kennen, den Vorst eens in persoon te spreken, daar Z. M zoo veel deed tot verbetering van het lot der arbeidende klasse in de omstreken van het Loo, zoo als het doen bouwen van boerenwoningen, enz.; hij wenschte Z. M. dan met zijne omstandigheden bekend te maken, daar het hem erg tegenliep en hij toch een braaf huisvader was; de Koning zou gewis iets voor hem willen doen, en hij verlangde dus zeer, dat men hem eens bij Z. M. bragt, om H. D. zijnen toestand bloot te leggen. Z. M. gaf vriendelijk ten antwoord, dat Hij er eens over zou denken, om aan dat verzoek gevolg te geven. Den volgenden dag echter ontving de gelukkige boer berigt, dat Z. M. zijne voorspraak was geweest, en dat hij tot opziener was benoemd op het Loo. Ik kan u verzekeren, dat dit zóó gebeurd is.

's *Gravenhage*, 30 Nov. 1858.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 2 December.

Gisteren zijn nog afgedaan 400 blokken Banka-TIN à *f* 73.

Wij vernemen den verkoop van 98 oksh. Cardillac-WIJN, gewas 1857, prijs geheim; de vroegere vraagprijs was £ 55.

Gisteren nog gedaan Rubs KOOLZAAD op 9 vat tot £ 76½, en 111 ℔ Bes-Arabisch LIJNZAAD tot *f* 350.

HAARLEM, 1 Dec. KAAS. Verkocht 476 Ned. ℔ Zoetem. tot *f* 23.75 per 50 Ned. ℔.

SCHIEDAM, 1 Dec. ROGGE. Verkocht 145/2 ℔ Archangel *f* 180; 145/2 ℔ Pernau *f* 210 6/w. — GERST. 129/2 ℔ Koersche *f* 187 3/m. — MOUTWIJN *f* 12.75. — JENEVER *f* 18.25; Amst. proef *f* 19.50; Spoeling *f* 1.80.

DELFT, 2 Dec. BOTER. 1ste kwal. per ¼ vat *f* 54 à 58; 2de dito per dito *f* 48 à 53. De prijzen waren heden belangrijk minder.

GRONINGEN, 30 Nov. Sedert ons berigt van den 16den dezer is de vaart geheel door ijs gestremd geweest, en bleef onze markt zonder aanvoer; de sterke dooi, in het laatst der vorige week ingevallen, heeft het ijs echter weder doen verdwijnen, waardoor de marktschepen van alle zijden der provincie heden weder aan de stad waren. De aanvoer van TARWE was matig en de vraag beperkt; in de notering is geene verandering gekomen, maar tot deze prijzen bleef men aanbieden: 130 ℔ jarige roode *f* 8.20,40; 127 ℔ dito witte *f* 8, 8.20; 127 ℔ nieuwe roode *f* 6.90, 7.10. — ROGGE daalde 20 cents gedurende het besloten water; heden was de prijs onveranderd door veel vraag voor Friesland; 120 ℔ nieuwe Inl. *f* 5.70; 123 ℔ dito dito *f* 6. — BOEKWEIT nog niet veel aangeboden; maar, weinig vraag vindende, werd 10 cents lager afgegeven; 110 ℔ nieuwe grijze *f* 4.50; 113 ℔ dito dito *f* 4.90; 110 ℔ dito zwarte *f* 4.30; 113 ℔ dito dito *f* 4.70; 116 ℔ dito dito *f* 5.10. — Een groote aanvoer van GERST veroorzaakte eene daling van 10 à 20 cent per mud, niettegenstaande eene levendige vraag voor consumtie en binnen- en buitenlandsche verzending, waartoe de geheele aanvoer werd opgeruimd; 99 ℔ n. winter *f* 4.30,40; 103 ℔ dito *f* 4.60,70; 103 ℔ n. zomer *f* 4.60,70. — HAVER. Daar vele Oldammer schepen nog niet aangekomen waren, was de aanvoer van dit artikel niet groot; de vraag voor dikke was levendig, en de prijs 5 c. hooger dan gedurende besloten water, zijnde iets lager dan onze vorige notering, waartoe alles ter verzending werd opgeruimd; witte 10 c., zwarte 25 c. lager; 78 ℔ n. dikke *f* 3.80; 85 ℔ dito *f* 4.20; 65 ℔ n. witte voer *f* 2.90; 68 ℔ dito *f* 3.20; 68 ℔ n. zwarte voer *f* 2.90; 72 ℔ dito *f* 3.25. — PAARDENBOONEN flaauwer, maar weinig lager, *f* 6.75, 7.10. — GORT weinig aangeboden door de voortdurende windstilte, en daar er nog al eenige vraag bestond, werden ruim vorige prijzen daarvoor aangelegd; grove Gort *f* 8, 8.40; puike dito *f* 8.40,70; Paerl- *f* 10.60, 20. — KOOLZAAD zonder handel, *f* 13 à 14. — RAAPOLIE stil, *f* 42. — LIJNOLIE *f* 30. — RAAPKOEKEN *f* 100. — LIJNKOEKEN *f* 13.50, 14.

SNEEK, 30 Nov. Prijs der BOTER *f* 47; aanvoer 352/4 en 108/8 on. — Prijs der KAAS *f* 26.50 à 30; Aanvoer 2623 Ned. ℔.

HOOGEVEEN, 30 Nov. ROGGE *f* 5.75 à 6.15. — BOEKWEIT *f* 4.25 à 5. — BOTER *f* 30 à 38 per ¼ vat; 75 à 95 per ct. Ned. pond.

OMMEN, 1 Dec. ROGGE *f* 6 à 6.50. — BOEKWEIT *f* 4.25 à 5. — BOTER *f* 18 à 19. — EIJEREN *f* 2.50 de 100 stuks. — HUIDEN. Pinken- 19 cts. per ½ Ned. ℔. — NAGELHOUTEN 28 à 36 cts. per Ned. ℔.

HULST, 29 Nov. TARWE *f* 8 à 8.25. — ROGGE *f* 6 à 6.25. — GERST *f* 5.50 à 6. — HAVER per 1½ zak *f* 6 à 6.50. — BOEKWEIT *f* 5.25 à 5.50. — PAARDENBOONEN *f* 7; Witte dito *f* 9.75 à 10.25; bruine dito *f* 9. — LIJNZAAD *f* 11 à 43. — MEEKRAP. Nieuwe *f* 22.50 à 23.50. — VLAS per steen van 3 Ned. ℔ *f* 2.35 à 2.50. — BOTER per Ned. ℔ *f* 0.85. — EIJEREN per 26 stuks *f* 0.95.

ANTWERPEN, 1 Dec. KOFFIJ. Ca. 450 b. St. Domingo, zijnde het restant der lading per *Belgique*, zijn geplaatst geworden; de 900 b. Bresil, waarvan wij gisteren den verkoop mededeelden, blijven onverkocht aan de markt. — Van Ruwe Suiker zijn 80 k. Havana per *O* afgedaan. — HARST. Gerealiseerd werden 500 barr. bruin Amerik. en 100 barr. ligtbruin dito. — OLIJFOLIE. Voor dadelijke behoefte werden eenige fusten Malaga Fabriekolie tot fr. 115 entr. verkocht; voor Sesamolie is een bod van fr. 95½ geweigerd; op fr. 98 per 100 kil. wordt gehouden. — *Granen* kalm; eenige partijtjes Belg. Rogge disp. zijn waarschijnlijk tot *f* 6⅜ per 70 kil. afgedaan.

LONDEN, 30 Nov. KOFFIJ. Ceylon native 1/- lager; verkocht werden 41 v., 25 barr. en 10 b. superior tot 49/- à 50/6 en peaberry tot 55/6. — SUIKER stiller, echter was de handel heden vrij levendig en [illegible]en besteedde ten volle de vorige prijzen; van West-Ind. soorten wer[illegible] afgedaan 740 v.; uit de hand vonden nemers: 2650 k. blond Ha[illegible] N°. 10½ à 11, in loco tot 42/9 (regten 13/10); 200 k. Florettes [illegible] à 49/6 (regten 16), en 60 k. bruin Havana tot 39/- (regten [illegible] lading ad 650 k. blond dito per *Namsen*, N°. 14 à 14½ is [illegible]hshalle genomen tot 32/-, ten volle verzekerd; eene andere lading is voor 't Ver. koningr. tot 29/6 gek. incl. vracht en assur. In veiling werden gedeeltelijk toegewezen 358 v. Barbade tot 38/- à 45/-; opgeh. zijn grootendeels 2890 z. Bengaal tot 31/- à 35/-, terwijl eenige kavelingen midd. en goed blond Gurpatta werden toegewezen tot 41/- à 42/6; 1333 z. Mauritius zijn grootendeels opgeh. tot 32/- à 36/-. Geraffineerd kalm. Melassen stil; verkocht werden 204 v., 19 barr. Mauritius tot 11/- à 17/- naar kwal. (regten 5/- en 10/4). — CACAO flaauw; van 415 b., in veiling aangeboden, werden slechts eenige kavelingen toegeslagen tot 55/- à 64/- naar kwal. — THEE vast; ord. Congo 11 d. prompt; zwartblad in stijgende houding. — RIJST stil, doch zonder verkooplust; gisteren werden 700 b. Moonghy verkocht tot 8/-, en heden beperkte zich de omzet tot ca. 1000 b., grootendeels beschadigd, tot de volle prijzen. — ROZIJN. Eene lading Valencia bedong 37/-. — Diverse partijtjes PRUIMEN hebben tot 30/- koopers gevonden. — KATOEN kalm en zonder handel. — SALPETER stil; ca. 600 z. werden afgedaan tot 44/- voor 4½ ℔, en tot 42/- voor 11 à 12½ ℔; 175 ton Bengaal op levering bedongen 42/6. — COCHENILLE vast; afgedaan werden 42 z. Teneriffe tot 3/6 à 4/- naar kwal. — SAFFRAAN 10/- à 20/- gestegen. — CUTCH vast; verkocht werden 391 b. Pegu tot 29/6 à 31/- voor besch. 1ste klasse. — ZWAVEL vast; beste 2de soort £ 7.10/- per ton. — Schotsch GIETIJZER vast op 54/6. — ZINK zonder handel. — TIN vast; Banca 124/-. — LIJNOLIE willig op 29/6 in loco en 28/9 te Hull. — RAAP- en KOKOSOLIE vast. — PALMOLIE ferm; 1a. Lagos 41/6. — OLIJFOLIE. 100 ton disp. Gioja vonden koopers tot £ 49.10/-. — TERPENTIJNOLIE stil op 39/6 in barr.; Engelsche 38/6; ongezuiverde 10/6. — TALK flaauw; St. Petersb. gele Kaarsen- in loco 50/3; Dec. 50/-; Jan.-Maart 50/3; Maart 51/-.

HAMBURG, 30 Nov. KOFFIJ. De markt is stil; de prijzen houden zich echter goed staande, ten gevolge van den beperkten aanvoer. Verkocht zijn sedert den 27sten ll. 2000 b. Rio, Santos en Bahia tot 4$\frac{5}{16}$ à 5⅜ ß, en 500 b. Laguayra tot 5⅝ à 7 ß. — RAAPOLIE in loco en per Dec. 28⅝; Mei 28⅜ à 28¼ mb. — De stemming der *Graanmarkt* was heden vast. — TARWE in loco prijshoudend; 129, 131, 132 ℔ Holsteinsche 131 à 134; en 130, 131 ℔ Mecklenb. 135 rth. crt. bet.; van af Holstein 131, 132 ℔ tot 95 à 96, en van af Denemarken 130, 133 ℔ tot 93 à 95 rth. per last aangeb.; 130, 131 ℔ per voorjaar van af Denemarken 100 à 102; 131, 132 ℔ van af Fehmern en Sleeswijk 102, en 129, 130 ℔ van af Mecklenburg en Pommeren 105 à 107 rth. bco. per last. — ROGGE in loco vast; 122 ℔ Holstein 90; 126, 127, 129 ℔ dito 98 à 100 rth. crt. per 5100 ℔ bet.; 121/122 ℔ van af Denemarken 59 rth. bco. per last; 122/123 ℔ per voorjaar van af Denemarken 65 bet.; 120/121 ℔ op 64; 123, 124, 125, 126 ℔ op 66 à 68; 123, 124, 125 ℔ van af Pruissen per voorj. op 75 à 76 rth. bco. per last gehouden. — GERST in loco prijshoudend; Deensch en Holstein met 84 à 88 rth. crt. per 4800 ℔ bet. — HAVER in loco stil; 80 ℔ van af Denemarken tot 43 rth. bco. per last aangeboden. — RAAPZAAD zonder vraag; per voorjaar van af Sleeswijk 170 rth. bco. per last.

STETTIJN, 30 Nov. TARWE flaauw; in loco 85 ℔ geringe gele Pomm. 58½ à 59; 83/85 ℔ gele per Nov.-Dec. 61¼, 61, 60¾ bet.; per voorjaar 65¼; 85 ℔ 67½, 67 th. — ROGGE stil; in loco 77 ℔ 42 à 43 n. kwal. per Nov. 43½, 43; Nov.-Dec. en Dec.-Jan. 43; Jan.-Febr. 43½; voorjaar 45¼; Mei-Junij 46; Junij-Julij 46½, th. bet. — GERST. 69/70 ℔ groote Pomm. per voorjaar 38 th. — RAAPOLIE flaauw; in loco 14, 14⅙; Nov.-Dec. en Dec.-Jan. 14; April-Mei 14½, 14½ th. — SPIRITUS gedrukt; in loco Nov. en Nov.-Dec. 21¾; voorjaar 19⅞, ¾ 20 %.

ST. PETERSBURG, 25 Nov. (*Berigt van Stucken en Spiess.*) Wij hebben weinig verandering in de prijzen onzer producten te melden; de Russen zijn zeer geretireerd, doch de kooplust is daarentegen slechts matig. HENNEP. De markt is stil en de prijzen zonder variatie. — Voor HENNEPOLIE ontvangen wij vele en belangrijke orders zoowel voor Russen als voor het buitenl. tot rb. 3.30 kop. doch is op Junij-Julij tot dien prijs niet te koopen; men houdt op die termijnen vast op rb. 3.35 kop. en op Aug. op rb. 3.40 kop.; tot rb. 3.35 werd eergisteren eene kleine partij afgedaan. — TALK. Ten gevolge van aanzienlijke verkoopen iets kalmer; in loco rb. 162 à 163; per Mei rb. 168 en per Aug. rb. 167½ met zrb. 3 handgeld. — POTASCH. Het vroegere bod van rb. 22 per Mei, rb. 21½ per Julij met z. rb. 3 handgeld, werd ook nu afgeslagen en daar de prijzen in het binnenland nog niet zijn vastgesteld, zoo hebben solide houders nog geenen prijs bepaald. — *Granen*. ROGGE. Door de Russen werd rb. 5¼ geboden; tot rb. 5½ zou men goede waar koopen kunnen. — TARWE. Voor Russ. welke dit jaar fraai van kwal. is zou men rb. 7¾ à 8¼ kunnen maken, doch tot heden vond men tot dien prijs geen verkoopers; jarige tot rb. 6 te verkrijgen. — HAVER 5 pud 2 ℔ à 6 pud van 1 Mei tot 10 Junij met rb. 3.65 en rb. 2 vooruit bet.; op latere termijnen, bestaat weinig kooplust. — LIJNZAAD vast; per Aug. goede kwal. rb. 8½ à 8¾. — *Wisselcours* op Amsterdam 174½ à 175; Londen 35¾ à 35⅞; Hamburg 31¾ à 31$\frac{13}{16}$; Parijs 374 à 374½.

NEW-YORK, 16 Nov. (per *Amerika*). KATOEN. De stemming was in den loop der week flaauw en tot daling neigende. De handel, vooral voor export., is onbelangrijk geweest; de prijzen zijn iets lager; de verkoopen in deze week bedragen 6000 b.; uitgevoerd werden 4964 b., waarvan 2481 b. naar Liverpool, 1409 b. naar Hâvre, 925 b. naar Hamburg en 149 b. naar Gibraltar; men noteert:

	Upland.	Florida.	Mobile.	New-Orl. en Texas.
ord.	9½ c.	9½ c.	9½ c.	9½ c.
middl.	11½ "	11½ "	11⅝ "	11¾ "
midd. fair.	12¼	—	—	—

Good ord. en good middl. niet genoteerd. Sedert 1 Sept. zijn in alle havens der Vereenigde Staten aangevoerd 822,000 b., tegen 345,000 b. in 1857; uitgev. sedert hetzelfde tijdstip 295,000 b., tegen 178,000 b. ten vorige jare, terwijl de voorraad op heden bestaat uit 505,000 b., alles in dezelfde tijdruimte. — ASSCHEN stil op $ 6 voor Paarl- en $ 5.95 voor Pot.- — MEEL. State en Western 5 à 10 c. hooger, Southern en Canada mede stijgende. — TARWE kalm doch vast; 5400 bush. Ohio bedongen $ 1.19; 2000 b. wit Canada $ 1.25; 1550 b. rood Southern $ 1 à 1.10 en 300 b. rood Western winter $ 1.20. — ROGGE prijshoudend op 75 c. voor Canada. — MAÏS stil door de vasthoudendheid der eigenaars; 5200 bush. werden afgedaan tot 75 c. voor ord. Western, 85 c. voor dito geel, en 86 c. voor dito Jersey. — HAVER zeer vast. — KOFFIJ stil doch vast. — HUIDEN. Afgedaan 2600 gez. B.-A. 43 ℔ tot 13½ c.; 3000 Vera-Cruz 21 ℔ ad 21 c. op 6/m., en 2500 gedr. B.-A. tot geheimen prijs. — HOPPE zonder handel en vast op 9 à 16 c. en 4 à 7 c. voor nieuwe voor oude. — Gezouten VARKENVLEESCH extra mess op $ 12. — REUZEL vast. — RIJST zonder handel. — TERPENTIJNOLIE vast doch stil op 51/-. — HARST. Ord. $ 1.50 à 1.55. — SUIKER stil; gerealiseerd werden 300 v. Cuba tot $ 6¼ à 7, en Portorico tot $ 6⅜ à 7¼. — *Vrachten* vaster; naar Antwerpen voor 100 b. Katoen ⅞ c. en 400 b. Hennep ¾ c. Het schip *P. G. Humphrey* is van Savannah met Katoen naar Amsterdam tot 1¼ c. en naar Rotterdam tot 1$\frac{5}{16}$ c. bevracht geworden.

MOBILE, 13 Nov. KATOEN. Aangevoerd in deze week, 20,600 b.; middl. 11 c. Uitgevoerd naar Engeland 3800 b. — *Vrachten* naar Liverpool $\frac{17}{32}$ d. — *Wisselcours* op Londen 108 pCt.

— 15 Nov. KATOEN met levendigen omzet; verkocht op heden 3500 b.; middl. 11 c. — *Vrachten* naar Liverpool $\frac{9}{16}$ d., tot welken prijs 2 schepen bevracht zijn.

CHARLESTON, 13 Nov. KATOEN. De markt is stil met weinig handel.

BALTIMORE, 13 Nov. QUERCITRON minder gevraagd; men noteert N°. 1 $ 20 en N°. 2 $ 17. — KOFFIJ stil; verkocht zijn 4000 b. Rio tot 11 à 12 c.; voorraad 12,500 b. — TABAK met geanimeerden handel, vooral goede kwal. Maryland, waarvan 5 à 600 vaten koopers vonden tot $ 3.50 à 7 voor common tot good, en $ 7 à 10 voor mooije soorten. Van Ohio is niets ter markt. Kentucky flaauw en prijzen nominaal. Inspectiën der week: 730 v. Maryland, 22 v. Ohio en 9 v. Kentucky. — *Vrachten* stil.

LOUISVILLE, 9 Nov. TABAK met beperkte vraag; verkocht zijn slechts 70 v., als: scrubs $ 3, trash $ 4.25, common lugs $ 4.75 à 4.95, manufacturing en shipping $ 5.25 à 12.50 naar kwal. Van den nieuwen oogst vonden slechts 2 v. nemers.

ST. LOUIS, 11 Nov. TABAK stil. Afged. zijn slechts 17 v. tot volle prijzen, als: 5 v. planterslugs tot $ 5.50 à 5.85; 8 v. medium manufacturing tot $ 8 à 8.95; 1 v. mooije kwal. tot $ 18.95, en 3 v. tot geheimen prijs.

PHILADELPHIA, 13 Nov. QUERCITRON met vrij goede vraag tot vorige prijzen. N°. 1 geldt $ 25 à 30 en N°. 2 $ 22. — *Granen* zeer stil, doch ten gevolge der beperkte aanvoeren, hebben de prijzen geene nieuwe daling ondergaan. — KOFFIJ. De voorraad Laguayra en Domingo is vermeerderd, terwijl Rio bijna geheel ontbreekt. De laatste soort blijft vast tot hoogere prijzen. — RIJST meer begeerd tot $ 3.37½ à $ 3.62½.

WILMINGTON, 11 Nov. TERPENTIJNOLIE met meer aanvoer; de prijzen voor gele en Virginie zijn 5 c. hooger; voor ruwe betaalde men $ 1.75; verkocht 4954 barr.; Geraffineerd stil en onveranderd; afgedaan zijn 1375 barr. tot 47 c. — HARST zeer stil voor alle soorten; geplaatst zijn 542 barr. N°. 1 tot $ 3,75, 60 barr. dito tot $ 4, en 581 barr. ord. tot $ 1.20; N°. 2 zonder omzet.

SAVANNAH, 15 Nov. KATOEN. De markt is vast; de prijzen zijn ⅛ c. per ℔ hooger.

HAVANA, 9 Nov. SUIKER. Sedert ons laatst berigt was de handel onbelangrijk, ten gevolge der vasthoudendheid der eigenaars, die onveranderd op hunne vorderingen staan blijven. Men noteert: N°. 7 à 9, real. 7½ à 8½; N°. 10 à 11, real. 8¾ à 9; N°. 12 à 14, real. 9¼ à 9¾; N°. 15 à 16, real. 10 à 10½; N°. 17 à 20, real. 10¾ à 11½; witte, real. 11¾ à 14½; Moscovados zonder voorraad. — *Vrachten* onveranderd. Naar Falmouth £ 1.10/- à 2.5/-; Groot-Brittannie £ 1.10/- à £ 2; Hamburg en Bremen £ 2 à 2.5/-; Frankrijk fr. 60. — *Wisselcours* op Londen 14¾ à 15 pCt. premie; Parijs 2 à 2¼ pCt.; Antwerpen 1½ à 2 pCt.; New-York 3¾ à 4 pCt.

Zeetijdingen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 1 Dec. *Elize Henriëtte*, Deterding, Batavia, l. v. Plymouth, vertr. 8 Julij. - *Clio*, Wijnmalen, dito, vertr. 11 Julij. - *Zuidbeveland*, Boers, dito, vertr. 15 Julij. Het laatste met verlies van scheg, bovenverschansing en met meer andere schade. - *Elisabeth*, Zeven, Curaçao, l. v. Fowey. - *Æolus*, Schaafsma, Havana. - *Adolphine*, Daulier, St Malo. - *Diana* (st.), Londen. - *Albert van Panhuis*, v. d. Ley, Liverpool. - Gisteren nog: *De Vier Gebroeders*, Janknegt, Londen. - *Christina Jacoba*, Ploeg, dito.

VLIE, 30 Nov. Niets.

...LLEVOET, 1 Dec. *Maria Magdalena*, Wittenbrink, Cochin. - ... *Corneliszn. Hooft*, Koens, Havana. - *Wursata*, Steingraffe, ... l. v. Brouwershaven. - *Tweelingen*, Poorta, Londen. - *Wil... Petronella*, Scholtens, Cardiff, l. v. Falmouth. - *Icorn*, Essen, ...lle.
...IELLE, 1 Dec. *Concordia* (st.), Londen.
...ASSLUIS, 1 Dec. Niets.
...UWERSHAVEN, 1 Dec. *Scotia*, Miskely, Baltimore n. Rott.- ... Cafiero, Tarento n. dito. - *Louise*, Grenager, Benicarlo n. ... *Gesina*, Slinger, Lissabon n. dito. - *Revencke*, Johnsen, Dublin ...

UITGEZEILD.

...EL, 1 Dec. *Citizen* (st.), Londen, is uit zee teruggekomen, ...klare machine.
...LLEVOET, 1 Dec. *Earl of Auckland* (st.), Londen.
...ELLE, 1 Dec. *Economy*, Roberts, Liverpool, is op de reede ...komen. - *Ocean Queen* (st.), Hull. - *Seahorse* (st.), dito. - ... (st.), Goole.

VREEMDE HAVENS.

BINNENGEKOMEN.

LONDEN, 29 Nov. *Eliza Thornton*, Maxwell, Batavia. — DEAL, ... *Ceres*, Mammes, Whampoa n. Hamburg. — FALMOUTH, ... *Friendschap*, Mulder, Amsterdam n. Triëst. — ST. DAVIDS, ... *Burgem. Bilder*, Hoy, Rotterdam. — NEWPORT, 27 Nov. ... Godfrey, Schiedam. — BRISTOL, 29 Nov. *Eefka Maria*, ... *Alida Marg.*, Klein, Malaga. — SHIELDS, 29 Nov. ... Whitehead, Schiedam. - *Blossom*, Oliver, Nieuwediep. — ...MOUTH, 27 Nov. *Zenobia*, Carter, Harlingen. — HOLYHEAD, ... *Hillechina*, Schuring, Rotterdam. — SORLINGS, 24 Nov. ... Keslsema, Livorno n. Hamburg. — HAMBURG, 30 Nov. ... *Petronella*, de Boer, Amsterdam. - *Nooit Gedacht*, v. d. Meu... — ALTONA, 30 Nov. *6 Gebrüder*, Siemers, dito. — BRUNS... 30 Nov. *Johannes*, Henning, Hartlepool. — CUXHA... *Fossiena Siers*, Boiten, Boness. - *Henderika*, Lever, ... *Agina Elsina*, Brouwer, Boness. — 30 Nov. *Johannes* ... Jantzen, Macao. - *Eleonore*, Drijselius, Batavia. — GOTHEN... 26 Nov. *Gezina Cornelia*, v. Borkum, Hamburg. — CHRIS... 22 Nov. *Viken*, Johannessen, Amsterdam. - *Christiania*, ... Alkmaar. - *Johanna*, Heerma, Bremen. — FREDERIK... 20 Nov. *Christian August*, Apeues, Harlingen. - *Gogstad*, ... *Albion*, Morck, *Rhea*, Larsen, *Johanne Wilhelmine*, ... *Terra Nova*, Abel, *Amphitrite*, Egenes, *Neptunus*, Pedersen, ... Holl. — RISÖER, 19 Nov. *Thetis*, Nielsen, Holland. - *Sophie* ... Abrahamsen, Amsterd. — FIUME, 17 Nov. *Jantje* ... de Jonge, Antwerpen. — GENUA, 21 Nov. *Arjen Brouwer*, ... Windau. - *Voorwaarts*, Gronmeijer, Hartlep. — HAVANA, ... *Argus*, Storm, Rotterd. - *Cuba Packet*, Harken, Amsterd. — ... *Zuiderzee*, de Jong, Harlingen. — ST. HELENA, 13 Oct. *Ceres*, ... Sumatra. - *Alma*, Archer, Moulmain n. Falmouth. — RIO... 11 Oct. *Adriaan Georg*, Bontekoe, Liverpool. — PA... 30 Julij. *Bosphorus*, Kruisinga, Batavia n. New-York. — ...ARANG, 3 Oct. *Macasser*, Rip, Batavia. — AMOY, 29 Sept. ... *August*, Hagen, Ningpo. — MACAO, 9 Oct. *Maria Elisabeth*, ... Hong-Kong. — SHANGHAE, 28 Sept. *Henriette*, Harms, ...

UITGEZEILD.

...LYMOUTH, 20 Nov. *Volharding*, Ouwehand, Amst. - *Norden*, ... Taganrog n. Rott. — FALMOUTH, 27 Nov. *Tweeling*-... Giezen, Antwerpen. — 28. *Wilh. Petr.*, Scholtens, Cardiff n. ... *Roelfina Roelina*, Lula, Swansea n. Hamb. - *Gratitude*, ... Amst. — PENZANCE, 28 Nov. *Thetis*, Bertrand, Amst. - ... de Jonge, dito. - *Thetis*, Bakker, Hamburg. - *Geertruida* ... Bitzes, Bremen. — NEWPORT, 28 Nov. *Juf. Garrelts*, Re... Rott. — FOWEY, 28 Nov. *Elisabeth*, Zeven, Curaçao n. ... — HULL, 28 Nov. *Joh. Petronella*, Visser, Amst. — HART...POOL, 28 Nov. *Gezina Pronk*, Walvis, dito. — YARMOUTH, ... *Maria*, Molenaar, Nieuwediep. — HAMBURG, 30 Nov. ... Feenstra, La Plata. — CUXHAVEN, 30 Nov. *Compact* ... de Vries, Buenos-Ayres. — *3 Gebroeders Amerika*, ... — FREDERIKSTAD, 15 Nov. *Fortuna*, Thoresen, ... 20 Nov. *Jonge Marie* (st.), Amsterdam. — KOPENHA... 27 Nov. *Cath. Sypkens*, Menkema, Engeland. — BORDEAUX, ... *Rembrandt*, de Haan, Amsterdam. — ILE DE BATZ, 25 ... *Voltigeur*, Evain, dito. — ST. MALO, 26 Nov. *Adolphine*, Dau... Rotterdam. — NANTES, 28 Nov. *Marie Mélanie*, Stephanie, ... — PADANG, 4 Aug. *Nightingale*, Petersen, Boston. — 14. ... Legel, Holl. — 19. *Dolphijn*, Hoyt, Boston. — MAU... 12 Oct. *Bosphorus*, Kruisinga, New-York. — AMOY, 16 ... *Ninderdijk*, Zwanenburg, Samarang. — 29. *Karel August*, Hui... — HONG-KONG, 11 Oct. *Per Aspera ad Astra*, Ad...

(...*gekomen.*) BINNENGEK. ODESSA, 18 Nov. *Amicitia*, Arends, ... — OSTENDE, 30 Nov. *Marie*, Romijn, Hyères. - *Nijver*... Stevens, Liverpool. — LONDEN, 29 Nov. *Fijenoord* (st.), Rot... — ELSENEUR, 27 Nov. *Jenny*, van Wijk, St. Petersburg n. ... *Jonge Brechtus*, Teensma, dito n. dito. - *Jacoba Gesina*, de ... dito n. dito. - *Hermanna Das*, Das, dito n. Londen. - *Dank*... Potjer, dito n. de Maas. - *Jantina Alida*, Piebes, dito n. En... *Jantina Gesina*, Fijn, dito n. dito. - *Antina*, Mulder, dito n. ... *Catharina*, Moesker, dito n. dito. *Vollenhoven*, te Velde, Ko... n. Bergen. - *Hermann Heinrich*, Lindeboom, Riga n. Ant... — 28. *Doethea Christina*, van Weerden Poelman, St. Petersb. ... — 29. *Arendina Catharina*, Leeuwis, dito n. dito. - *Lucia* ... Dekker, dito n. Liverpool. — HOLTENAU, 38 Nov. *Aga... Geertruida*, Potjewijd, Koningsbergen n. Buxtehude.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 2 Dec. Het Nederl. schip *Maria Catharina*, kapt. ... 99, van Odessa naar het Kanaal gedestineerd, is lek te ... binnengeloopen.

... Het schip *Stad Haarlem*, kapt. Brandts, van Venetie te Li... ...komen, heeft lekkage en andere schade.

... Het schip *Albinus*, kapt. Birnie, van Akijab, is op de hoogte van de Kaap de Goede Hoop gepraaid, hebbende 1500 balen rijst over ...

...ERIKZEE, 30 Nov. Steeds worden nog goederen aangebragt ... van den Banjaard gestrande schip *Witte Corneliss. de With.*

...LONDEN, 29 Nov. Het Engelsch schip *John*, kapt. Casely, van ... naar Londen, is bij Prastoe vergaan.

...VERPOOL, 29 Nov. Het Fransche schip *Impératrice du Brésil*, ... Rio-Janeiro n. Hâvre, is 17 Oct. op de Rocas gestrand en daarna ... Acht man der equipage verloren het leven, de anderen ... New-York aangeland.

... Het Engelsche schip *Star Light*, van Newport gezeild, is 11 ... bij het binnenkomen van Havana gestrand en verbrijzeld ... inventaris is eene kleinigheid geborgen.

... Het schip *Columbia*, kapt. Hayes, van Quebec naar Queens... is 3 Nov. op 43° NB. en 53° WL., door de equipage verlaten, ... gezien. De booten waren weg en de kajuitsgoederen mede... Men had het schip in brand gestoken.

... Het schip *Phoenix*, kapt. Arokmeijer, van Bassein, heeft op ... Queenstown door aandrijving den boegspriet verloren en ... gekregen. Het schip moet lossen om te repareren.

...LLE, 26 Nov. De schoener *Protector*, kapt. Scoller, van hier ... is ten zuiden van deze haven in zinkenden staat op strand ... het wrakstukijk weg zijn.

...MOUTH, 30 Nov. Het schip *Susan*, kapt. Jones, van ... Rotterdam, is alhier lek, met verlies van verschansingen, ... dek en met meer andere schade binnengeloopen; de geheele ... was ziek, en 4 pompers zijn ter adsistentie afgezonden. (*Zie ... gisteren.*)

...BRALTAR, 20 Nov. Het Russische schip *Ahlto*, kapt. Halm... ... Wasa met deelen naar Marseille, is den 15den dezer bij Torre ... vergaan.

...ERSOE, 21 Nov. Het Ned. schip *Dirkina Jantina*, kapt. Heins, ... met Tarwe naar Leith, en de Engelsche brik *Eva*, kapt. ... van Kroonstad naar Londen, zijn op de Noordkust van ons eiland ... Beide schepen zijn verloren, doch men dacht de lading en ... te bergen.

...NG-KONG, 13 Oct. Het schip *Kemangelen*, kapt. Möller, van ... naar Manilla, met schade uit zee teruggekomen, moet lossen om ... repareren.

... 16 Sept., op 1° ZBr. en 21° 30′ WL., *Kosmopoliet*, kapt. ... Dordrecht n. Batavia.

... 28 Sept., ... , *Margaretha Simonetta*, kapt. Hoffman, v. Amst. ... alles wel aan boord.

... 21 Oct. bij Kaap St. Vincent, eene Nederlandsche kof, v. Londen n. ... toonende witte vlag N°. 16.

... Door kapt. Brown, met het schip *Thomas Dryden* te Londen aan-...

... , op ... , *Johanna*, kapt. Piccard, van Cardiff n. Hong-Kong.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

BATAVIA, *Hercules*, Detering: 7250 b. Koffij, 113 fard. Kaneel, ... Tin, 1930 b. Bindrotting, N. H.-M.

BATAVIA, *Zuid-Beveland*, Boers: 5119 b. Koffij, 896 kn. Suiker, ... Indigo, 4 k. Cochenille, 625 fard. Kaneel, 379 sch. Tin en 1203 ... N. H.-M.

BATAVIA, *Clio*, Wijnmalen: 6250 b. Koffij, 42 kn. Suiker, 103 ... 6 k. Notenzeep, 88 p. Pijpkaneel, 47 k. Foelie, 587 sch. ... 1560 b. Bindr., N. H.-M.

BATAVIA, *Nederwaard*, Quakkelsteijn: 5695 b. Koffij, 1307 kn. ... 4727 b. Bindr., N. H.-M.

BATAVIA, *Elise Henriette*, Detering: 5000 b. Koffij, 910 kann. ... 585 sch. Tin en 2290 b. Bindrotting, N. H.-M.

BATAVIA, *Diligence*, Smit: 1007 krj. Suiker, 3204 st. Runder... 1168 sch. Tin, N. H.-M.; 373 p. Tabak, Cramerus en C°.; ... dito en 124 p. Sigaren, Order; 3414 p. Tabak, Gebr. Nottebohm ...

LONDEN, *Ida Jacoba*, Bosker: 1000 b. Rijst, Order.

ST. MALO, *Diligente*, Amicelle: 54 l. Boekweit, order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, *Paul Johan*, Hulsinga: 1525 kann. Suiker, 995 k. Thee, 4258 b. Rijst, 2 k. Gom Damar, 278 st. Huiden, 2159 sch. Tin, 1 partij Sapanhout en 1825 b. Bindrotting, N. H.-M.

BATAVIA, *Stad Zierikzee*, Hotz: 1681 b. Koffij, 2043 kann. Suiker, 308 k. Indigo, 734 sch. Tin, 1 partij Sapanhout, 1578 b. Bindrotting, N. H.-M.

BATAVIA, *Maria Diederika*, v. Marion: 7747 b. Koffij, 1284 kn. Suiker, 878 sch. Tin en 2626 b. Bindr., N. H. M.

QUESEMBO (Z.-W. KUST VAN AFRIKA), *Amelia*, Th. Stockton: 212 Olifants-tanden, 100 Hippopotamustanden, 559 b. Gom, 9 p. Was, 5 v. Grondnoot-olie, 2 v. Palmolie, 20 z. Grondnoten, 486 Huiden, Kerdijk & Pincoffs.

ST. PETERSBURG, *Harmonie*, K. H. Doewes: 1010 tsw. Rogge, 300 matten, Suermondt & Wagner.

LIVORNO, *Voltigeur*, J. Even: 30 v. Verf-aarde, 146 Marmeren Vloersteenen, 6/1 en 8/2 k. Sucade, F. van der Vijver en C°.; 6 b. Komijn, 2 b. Laurierbladen, L. Mayer en C°.; 12 b. Wol, Pluygers en Hauck; 3/1 en 1/2 pijp Olijfolie, Preston en C°.; 9 v. Verf-aarde, 10 b. Jeneverbessen, 1 v. Perzikpitten, 5 f. Olie, S. A. Le Vino en C°.; 10 f. Olie, E. K. van Alphen de Veer; 1 pijp Olijfolie, 3 v. Verf-aarde, 5 b. Laurierbladen, 4 b. Hennep, Schmitz en Fassbender; 599 Marmeren Vloersteenen, J. D. Winckelman; 2 k. Sucade, Dunlop en C°.; 10 b. Jeneverbessen, 2 coll. Vruchten, 2 f. Olie, A. T. Sölling en C°.; 1 f. Olie, Roechling en C°.; 2 coll. Vruchten, J. H. Claus en J. Raulino; 10 b. Jeneverbessen, 2 f. Olie, F. A. Voigt en C°.; 6 v. Verf-aarde, 72 b. Caroben, 16 v. en 1 k. Olie, 19 coll. Vruchten, 10 k. Citroenen, 20 bl. Marmer, 2 v. Gom, 1 b. Vuurzwam, 476 Marmersteenen, C. Hemmann en C°.; 1 k. Medicamenten. G. H. Philips en C°.; 2 b. Laurierbladen, 2 bemande fleschen Kersenwater, 1 k. Medicamenten, 5 b. Schillen, 25 b. Jeneverbessen, van Voorst en Andriessen; 12 b. Komijn, 4 b. Laurierbladen, 1 v. Verf-aarde, 3 coll. en 12 k. Sucade, 10 b. Jeneverbessen, 3 b. Granaatappelschillen, 11 v. Olie, 20 v. Puimsteen, 3 coll. Vruchten, 15 k. Albastwerk, 2 bl. Marmer, 6 k. Oranjeappelwater, Order.

(*Voorloopige opgaven.*)

BALTIMORE, *Luna*: 654 oksh. Blad, 245 oksh. Stelen Tabak, 131 z. Schors, 14,400 st. Duigen.

Rivier-Berigten.

ARNHEM, 1 Dec. Rijnhoogte 1 el, 1 p., gevallen 2 d.
KEULEN, 1 Dec. 7 v., 3 d. Keulsch (7 v. 2 d. Rijnlandsch).

Aangekomen Passagiers.

TE NIEUWEDIEP.

BATAVIA, per *Zuid-Beveland*, kapt. Boers: de kapt. der Oo st-Ind. infanterie, E. W. F. T. Treusser, en de koopvaardij-gezagvoerder B. J. Reijnders.

TE BROUWERSHAVEN.

BATAVIA, per *Paul Johan*, kapt. Hulsinga: de heeren de Groot, betaalmeester van het 1ste reg. bij het Oost-Ind. leger, en van Vuuren, 1ste luit. der inf. bij het Oost-Ind. leger.

BATAVIA, per *Cornelia*, kapt. de Vries: de heer Spaling, zendeling, met vrouw en kind, en kapt. J. J. Kleine.

TE ZIERIKZEE.

BATAVIA, per *Wilhelmina Catharina*, kapt. de Groot Stiffry: De heer Timmermans, voormalig gezagvoerder van het in de Torrestraat verongelukte Ned. schip *Olivier van Noord*.

FONDSEN EN BEURZEN.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, Den 2 Dec. 1858.			*Laagste Cours.*	*Hoogste Cours.*	*Geblev. Cours.*
Amsterdam. Thesaurie	5	pCt.			
Nederl. Bank	4	„			
Nederl. Cert. Werk. Schuld	2½	„	64³⁄₁₆	64¼	64³⁄₁₆
Idem	3	„	75⅝	75¹¹⁄₁₆	
Idem	4	„	98⅛	98¼	98⅛
Amortisatie Syndicaat	3½	„	92½		
Aand. Handel-Maatsch.	4½	„	141⅞		
Id. Contant	4½	„	141¾		
Oost-Indische Leening	4	„	98¹⁄₁₆		
Aandeelen Holl. Spoorweg					
Leening Idem.	4½	pCt.			
Aandeelen Rijn-Spoorweg.	4½	„			
Maatschappij v. Weldad.	4	„			
België. Cert. Adm. Belg. Bank.	2½	„			
Idem bij Rothschild.	2½	„			
Frankrijk. Certificaten.	3	„			
Spanje. Obligatiën thans	1½	„	30¼	30⁵⁄₁₆	
Idem. Buitenl.	3	„	46		
Idem. Binnenl.	3	„	41½	41⅝	41⁹⁄₁₆
Amortisable Schuld.			10⅜		
Bewijzen van Coupons			6¼	6⁵⁄₁₆	
Portugal. Obligatiën.	3	pCt.	46⅞	47	47
Idem 1856/57.	3	„	45⅝		
Uitgestelde					
Rusl. Obl. Hope Co. 1798/1816.	5	pCt.	106¼		
Idem Idem 1828/1829.	5	„	104		
Certific. Idem 1831/1833.	5	„	91⅞		
Idem Idem 1840	4	„			
Idem Stieglitz	4	„	86		
Idem „ Nieuwe	4	„			
Idem „ 5e Serie	5	„	98		
Idem „ 6e „	5	„	102⁵⁄₁₆	102⅜	102⅜
Certific. Adm. Hamb.	5	„			
Idem te Londen.	5	„			
Idem Idem.	4½	„	98⅞		
Inschrijving in Assignat.	6	„			
Certif. van Idem.	6	„	66¼		
Spoorweg-Aandeelen			80½		
Idem Volgefourneerd.			243½	244	
Polen. Aandeelen 1835, ƒl 500		ƒ	157½		
Obligatiën	4	pCt.	81⅞		
Pruissen. Obligatiën	4½	„			
Aandeelen 1854	3½	„	207½		
Oostenr. Oblig. bij Goll & Co.	5	„	80½		
Idem Idem	4	„	63¾		
Idem Metalliek	5	„	78⁷⁄₁₆	78½	78⁷⁄₁₆
Idem Rente Amst.	5	„	87⅛	87⅜	87⁵⁄₁₆
Idem Nationale 1854	5	„	78¹³⁄₁₆	78⅞	78¹³⁄₁₆
Idem Metalliek.	2½	„	39¾	39¹³⁄₁₆	
Weener Bankactien		ƒ	1108		
Idem Aand. ƒl 250, 1839.					
Idem Idem „ 250, 1854.	4	pCt.	337		
Idem Idem „ 100, 1858.			116¾		

Braz. 1824, £ 100, 5 pCt. 99½; dito 1843, 99⅛ à ¼; Ecuador 1 pCt. 16⁷⁄₁₆, 17⅛; Venez. 5 pCt. 40¾, 41⅝, 41⅝; dito Uitg. 2¼ pCt. 15³⁄₁₆, 15⅜, 15⅜; Gren. 3½ pCt. 20¼, 20⅜, 20⁵⁄₁₆; dito Uitg. 5¹³⁄₁₆, 5⅞, Mexico 3 pCt. 18⅜, 18½, 18½; Illin. C. B. 7 pCt. 84½; Grieken 5 pCt. 3⁹⁄₁₆, 3⅝.
8 pCt. Galveston Spoorw. 86½.
Obl. Russ. Spw. 4½ pCt. 90⅜.
Sp. Cred. Mob. ƒ 87

Cours van het Geld; Beleening 3½; Prolong. 3½.
Idem bij de Nederl. Bank, Disconto 3½ %; Promessen 4 %; Beleening op Effecten 3½ %; op Goederen 4 %.

Hollandsche fondsen waren heden met weinig handel iets flaauwer.

Van Buitenlandsche effecten waren Spaansche binnenl. 3 pCt., bij levendigen handel, en Coup. Certificaten, tot betere coursen zeer begeerd. De overige soorten waren allen willig gestemd met tamelijk veel affaire in Oostenrijksche.

Van Amerik. fondsen volgden Venez. hunne vooruitgaande beweging; de werkelijke sluiten ruim ⅛ pCt. hooger. Grenadas waren met goede koopers mede iets beter.

LAATSTE PRIJZEN ten 5 ure.

Integralen 64³⁄₁₆ à ¼; 1½ % Spanje 30¼ à ⁵⁄₁₆; 3 % Binn. Sp. 41⁹⁄₁₆ à ⅝; Met. 78⁷⁄₁₆ à ½; Nat. 78¹³⁄₁₆ à ⅞.

Rescontre-dagen 14 en 30 December.

Gedeeltelijke afloop der op heden avond gehouden
EFFECTEN-VEILING
IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

28 Aandeelen Paleis-Volksvlijt, ieder groot ƒ 200; allen verkocht tot 62 à 65¾ pCt.

WISSEL-COURSEN.

	GELD.	PAPIER.		GELD.	PAPIER.
Parijs. . 2/m.	ƒ 55⁹⁄₁₆	ƒ	Oporto. . 3/m.	ƒ 41	ƒ
Id. . . . 14/d.	„	„	Genua. . . 2/m.	„ 45¾	„
Id. . . . zigt.	„ 56¹⁄₁₆	„	Livorno. „	„ 39⅛	„
Bordeaux 2/m.	„ 55¼	„	Napels. . „	„ 80¼	„
Id. . . . ½/m.	„ 55⅝	„	Weenen. 6/w.	„	„ 113
Madrid. . 3/m.	„ 238	„	Augsburg „	„ 35½	„
Cadix. . . „	„ 240	„	Frankfort „	„ 99	„
Sevilie. . „	„ 237	„	Petersb. . 3/m.	„ 170	„
Bilbao. . „	„ 237	„	Rotterdam. . .	„ ⅛	„
Lissabon. „	„ 41	„	Hamburg 2/m.	„ 34¹³⁄₁₆	„
Londen. . 2/m.	„ 11.65	„	Id. . . . . zigt	„ 35¹⁄₁₆	„
Id. . . . zigt.	„ 11.72½	„			
Id. . . . 3/m.	„	„			

PRIJZEN DER COUPONS.

Metalliek	ƒ 29.90.	Hamburg Russen	„ 34⅛
Dito Nationale	„	Russen in Z. R.	„ 34⁷⁄₁₆
Divers. Eng. per £	„ 11.65	Russen in P. R.	„
Eng. Russen per £	„ 11.65	Poolsche Fl.	„ 27
Fransche	„ 55½	Dollars	„
Belgische	„ 55⅞	Spaansche in Piast.	„
Pruissische	„ 34¹¹⁄₁₆	Spaansche Buitenl.	„

PRIJZEN DER SPECIËN.

GOUDEN.		ZILVEREN.	
10 Guldenstukken.	9.70 à 9.80	Piasters	2.52½ à 2.57½
Ger. Ducaten.	5.50 „ 5.60	Stukken v. Fr. 5.	2.33 „ 2.36
Engelsche Souver.	11.67½ „ 11.77½	Brab. Kroonen	2.65 „ 2.70
Pistolen	9.50 „ 9.60	Fransche Id.	2.70 „ 2.75
Louis d'or		Pruiss. Thaler	1.74 „ 1.76
Napoleon d'or	9.30 „ 9.40	Id. Cassen Anweis.	1.74 „ 1.76
Bar. Goud en Specie 1442.60 per N. ℔.	10 „ 11	Bar. Zilv. 900 tot 750	104.20 „ 105

Nederlandsche Bank.

Staat op 30 *November.*

Bankbiljetten in omloop	ƒ 80,231,680.00
Saldos van rekeningen-courant	„ 39,778,372.98½
Munt en muntmateriaal	„ 103,480,478.51

Buitenlandsche Beurzen.

PARIJS, 1 Dec. 3 pCt. Fr. rente 74.30, 74.15, 74.20; idem idem op tijd 74.55, 74.30, 74.50; 4½ pCt. idem cont. 96.50, 96.30; idem idem op tijd —.—; Fr. Bank 3175, 3180; Cred. Mob. 1030, 1031.25, 1030; Noorder Spoorw. cont. 1000; idem idem op tijd 1000; Fr.-Oost. Spoorw. cont. 650; idem idem op tijd 652.50; Russ. Spoorw. cont. 520; idem op tijd 520; 1½ pCt. Spanje 30⅝; 3 pCt. idem Binnenl. 42¾.

De beurs was onder den invloed der liquidatie flaauw gestemd. De Rente is à cont. 30 cs. en op tijd 10 cs. gedaald, en het Cred. Mobilier fr. 10.

LONDEN, 30 Nov. 3 % Consols cont. 98⅛ à ¼; id op Dec. 98⅛ à ¼; 5 % Braziel 1824, 102 à 104; idem 1829/39, 101 à 102; 4½ % idem 1852, 98½ à 99; id. 1858, 97 à 98; 6 % Buenos-Ayres 84 à 86; id. Deff. 18¾ à 19; 6 % Chili 104 à 106; 3 % id. 76 à 78; 5 % Denemarken 104 à 105; 3 % idem 85 à 86; 2½ % Holl. 66 à 66½; 4 % idem 101 à 102; 1½ % Ecuador 16¾ à 17¼; Landwarrants idem 4 à 5; 3½ % Grenada 20¼ à ¾; Uitgest. idem 5⅝ à ⅞; 3 % Mexico 20 à ¼; 4½ % Peru 93 à 94; 3 % idem 74½ à 75; idem te N.-York 80 à 81; 3 % Port. 47¼ à ¾; 5 % Rusl. 113½ à 114½; 4½ % id. 103½ à 104; 3 % Spanje 47 à 47½; 1½ % id. 30¾ à 31; Amort. id. 10 à 10¼; Coup. Cert. id. 5⅞ à 6⅛; 5 % Sard. 94 à 95; 6 % Turkije 91½ à 92½; 4 % id. geg. 105 à ½; 4½ % Venez. 41 à 41½; Uitg. idem 15 à 15½; Wissel Amst. kort 11.14 à 11.15; id. 3/m. 11.16¾ à 11.17; Parijs kort 25.05 à 25.15; idem op 3/m. 25.30 à 25.35.

De Engelsche fondsen openden heden gedrukt met weinig handel, en de meesten daalden ⅛ pCt.; een inkoop door den gouvernementsmakelaar ad £ 10,000 nieuwe 3 pCt., ten behoeve der spaarkassen bewerkstelligd, veroorzaakte gedurende eenige oogenblikken eene willige stemming; daarna echter verviel de markt in dezelfde lusteloosheid, waarin zij de vorige dagen verkeerde, en sluit flaauw op de slotcoursen van gisteren. Consols à cont. en op 7 December 98⅛ à ¼; op de liquidatie van Januarij besteedde men 98⅜.

In vreemde fondsen hield men zich hoofdzakelijk met de liquidatie bezig, waardoor de omzettingen beperkt bleven; de meeste soorten waren onveranderd; alleen bleven Sardinische ½ pCt. en 6 pCt. Turksche ¼ à ⅜ lager.

4½ % Braz. 1858, 97⅝; 5 % Denem. 104; 3 % idem 85½; 4½ % Peru op 15 Dec. 94¼; 3 % idem 75; 5 % Rusland 114; 3 % Spanje 47; idem op 15 Dec. 47⅛; 5 % Sardinie 94½, ¼; 6 % Turkije 91¾, 92; idem op 15 Dec. 92¼, ⅛; idem Scrip. 1858, ⅞ disc.; idem 2de serie ⅜ pm.; 4½ % Venez. 41¼; Uitgest. idem 15⅜; 3 % Fransche Rente 73.75, 74.

De recepissen der nieuwe Chiliaansche leening golden heden ½ % premie, en waren zeer gezocht.

ANTWERPEN, 1 Dec. 4½ % Belgie 99¾, ¹³⁄₁₆; 2½ % idem 56⅞ p.; 1½ % Spanje 29⅞ p.; 3 % idem Binnenl. 41¾ à ⅞; idem Créd. Mob. 261; 5 % Metalliek 82¼, ⅜; idem Nat. 82¾; Oost. Cred. Mob. 621; 5 % Russen Stiegl. 103; Wissel Amsterd. kort 213.20 à 213.40; idem 2/m. —,—; idem Parijs kort 99.75 g.; idem Londen kort 25.05 g.

Bij tamelijk levendigen omzet in Spaansche en Oostenrijksche fondsen, was de markt heden gunstig gestemd.

WEENEN, 30 Nov. 5 pCt. Metall. 85.80 à 86; idem Nat. 86.25 à 86.30; Loten 1834, 320 à 322; idem idem 1839, 136.50 g.; idem 1854, 115.50 à 115.60; idem 1858, 101.60 à 101.70; Oost. Cred. Act. 246.40 à 246.50; Fr.-idem Spoorw. Act. 263.90, 264.15; Bank-Act. 968, 970; Wissel Londen 3/m. 102.30; Parijs 40.60.

Voortgezette verkooporders veroorzaakten heden, andermaal eene algemeene teruggang in de prijzen. Wissels aanhoudend dalende.

BERLIJN, 1 Dec. 4½ % Pruiss. Staatss. 100 ged.; 3½ % idem Premie Sch. 117 à ¼; 5 % Metall. 84½ ged.; idem Nat. 84⅝, ⅞ ged. en g.; 4 % Oostenr. Loten fl. 250, 1854, 113 p.; idem 1858, 67 p.; 4 % idem Cred Anst. 125¾, 126; 5 pCt. Fr.-Oost. Sp. Act. 173¼, 173, ½; 5 % Russ. Stiegl. 5de Serie 103¾ g.; idem 6de Serie 108¼; 4 % Poolsche Schatk. 86¾ g.; Wissel Amst. kort 142¾; idem idem 2/m. 142⅛; idem Londen 3/m. 6.20¼; idem Parijs 2/m. 79¹¹⁄₁₂; idem Frankfort 2/m. 56.26; Petersb. 3/w. 98⅞.

Flaauwe beurs met weinig handel.

FRANKFORT, 30 Nov. 5 % Metall. 81⅝ g.; idem Nat. 82, 81⅞ ged.; idem Amst. 90⅜ g.; Oost. Bank-Act. 1111 à 1115; idem Cred.-Act. 234, ½, 233½, 234; idem Loten, fl. 250, 1839, 131½ p.; idem idem fl. 250, 1854, 109¾ p.; idem 1858, 116¾ p.; Badens. idem fl. 35, 55¾ p.; Nassau idem fl. 25, 34⅛ p.; Sard. idem fr. 36, 47½ g.; Keurh. id. 40 thl., 44 p.; 3½ % Pruiss. idem 116 g.; 1½ pCt. Sp. 29⅞ à 30⅛; 3 pCt. idem Binn. 41⅛ g.; Wissel Amst. kort 100 p.; idem Londen 117 g.; Disconto 4 %.

De liquidatie, waarop nog al belangrijke posten liepen, is heden zeer gemakkelijk afgeloopen, hetgeen nog altijd een gevolg is van den maatregel der Bank, om, eenigen tijd vóór het verschijnen van dien termijn, het disconto te verminderen. Ook is daardoor de prolongatie vóór de volgende liquidatie veel minder dan de vorige maand.

De stemming was heden vast zonder verandering in de prijzen; alleen Oostenrijksche Bank-actiën waren fl. 2 lager, op het Weener merk daarvan.

HAMBURG, 1 Dec. 5 % Oostenr. Nation. 84⅛ ged.; idem Cred.-Act. 133 g.; 4 % idem Loten 111 à 112; idem 1858, 104 à 105; 5 % Eng. Russen 106¾ p.; 5 % Hamb. Russen 100¼ à ⅜; 5 % Stiegl. idem 5de Serie 99¼ à ½; id. 6de Serie 103 à ¼; Spoorw. Aand. idem 100 g.; 5 % Eng. Deenen 98 p.; 3 pCt. idem idem 82 à ½; 1½ pCt. Spanje 29 g.; 3 pCt. idem Binn. 38 p.; 3½ % Pruiss. Premie Sch. 116½ p.; 3 % Mexico 5 p.; Disconto 2 pCt.; Wissel Amst. kort. 35.40; idem 2/m. 35.70; Londen kort 13.4¼; idem 3/m. 13.3.

De omzet was heden van geen belang en de markt onveranderd.

NEW-YORK, 16 Nov. De fondsenmarkt was in den loop dezer week lusteloos en de omzet meerendeels van weinig beteekenis. Soliede staatsfondsen souteneerden zich zeer goed met neiging tot vooruitgang, terwijl spoorweg-obligatiën en dito aandeelen doorgaans lager aangeboden waren, en sommigen in het laatst der week zelfs gevoelig gedaald zijn.

De slotcoursen zijn heden als volgt:

V. S. 6 pCt. leening 1862, 106; idem 1867—68, 114 à ½; idem 5 pCt. 1865, 104½ à 105; idem 1874, 104¾, 105; 7 pCt. California 1877, 91¾ à 92¼; 5 pCt. Indiana 91½; 6 pCt. Missouri 89⅞ à 90; 6 pCt. Virginia 96¼ à ½; Illinois 6 pCt. 1847, 103 à 104; idem Inter. Bonds 103 à 104; idem Central C. B. 7 pCt. 93; idem Freeland Bonds 91; idem Shares 80.

Geld ruim en de coursen onveranderd.

Beleeningen voor korten termijn 3 à 5 pCt.; disconto op eerst papier 3½ à 5 pCt., en voor wissels van den 2den rang 6 à 7 pCt.

De wissel-coursen zijn meest allen een weinig gedaald, terwijl de omzet daarin weinig beteekent. Londen 60/d. z. 109¼ à ⅜; Parijs 60/d. 5.16¼ à 5.15; Antwerpen 60/d. 5.15 g.; Amsterdam 60/d. 41½, ⅝; Hamburg 60/d. 36⅜ à ⅝; Bremen 60/d. 79 à ⅛; Frankfort 41½ à ⅝; Londen 3/d. zigt 109⅝ à ⅞; Parijs 3/d. zigt 5.12½ à 5.11¼.

Volgens den op 13 November bekend gemaakten staat der New-Yorksche banken, bedroeg het disconto $ 127,027,518, zijnde $ 218,025 meer; de specie-voorraad $ 26,039,277, zijnde $ 298,078 minder, en de omloopende banknoten $ 7,975,420, zijnde $ 211,513 minder dan op 6 November.

Illinois Central-Spoorweg-Maatschappij.

Gedurende de maand October heeft de maatschappij verkocht:

2,843.75	acres Const. Land. voor	$ 33,281.13	
600.00	Idem Freeland „	„ 8,064.00	
3,443.75	voor	$ 41,345.13	

zoodat thans de maatschappij sedert hare oprigting in het geheel verkocht heeft 1,248,258.06 acres, tot een bedrag van $ 15,950,049.17.

In October zijn geamortiseerd:

aan Constr. Bonds	$ 60,000	
„ Freeland Bonds	„ 9,000	
		$ 69,000

De amortisatie vóór 1 October bedroeg:

aan Constr. Bonds.	$ 805,500	
„ Freeland Bonds	„ 107,000	
		$ 912,500

Totaal geamortiseerd tot 31 October. $ 981,500

De opbrengsten van den weg, bij het vorig jaar vergeleken, leveren over het algemeen een ongunstig resultaat op, als:

	1857.	1858.
In October.	$ 244,123.65	$ 180,291.05
Van 1 Jan. tot en met 31 Oct.	„ 1,961,851.13	„ 1,621,012.73

LAATSTE BERIGTEN.

PARIJS, 1 Dec. Lord Abercromby is alhier aangekomen.

LONDEN, 1 Dec. De koningin en de prins-gemaal hebben heden eene wapenschouwing over de troepen in het kamp te Aldershott gehouden, waarbij eene groote menschenmenigte tegenwoordig was.

ROTTERDAM, Heden 2 Dec. TARWE. 164/2 ℔ jarige Hoogl. Kleefsche ƒ 302; 164/2 ℔ nieuwe dito dito ƒ 300; 164/2 ℔ jarige bovenl. Ris- ƒ 295. — Puik nieuw gestort KOOLZAAD £ 72.

SCHIEDAM, Heden 2 Dec. MOUTWIJN ƒ 13. — JENEVER ƒ 18.50; Amst. proef ƒ 19.75.

HAMBURG, 1 Dec. KOFFIJ stil, in afwachting van nieuwe berigten uit Brazilie. — TARWE in loco onveranderd; van af het buitenland per voorjaar met eenige vraag. — ROGGE in loco in een doen; van af het buitenland per voorjaar op de laatste prijzen gehouden, doch zonder bekende omzet. — RAAPOLIE stil; in loco en per Dec. 28 mb. 10 ß; per Mei 28 mb. 4 à 6 ß.

HAVRE, 30 Nov. KATOEN in loco stil, met gedrukte prijzen in verhouding der laatste notering; op levering vaster; middl. Louisiana geldt fr. 97 à 97.50, en strict middling fr. 98 à 98½; van boord is strict Louisiana tot fr. 102½, en good middl. tot fr. 103½ afgedaan. Totaal zijn heden 1800 b. verkocht, waarvan 900 b. in loco. — KOFFIJ met goede vraag; sedert gisteren zijn afgedaan 2000 b. Rio; buitendien is voor export. genomen eene lading Santos per *Georgina* ad 2880 b. tot geheimen prijs; ook vonden nemers 200 b. Haïti op levering per *St. Yves* tot fr. 63 entr. — RIJST. 40 tierc. Carolina voor cons. bedongen fr. 27. — INDIGO flaauw; in veiling werden verkocht 65 cer. Caraques tot fr. 3 à 6.30; 35 k. Madras tot fr. 2.30 à 4.50; 3 k. Bengaal tot fr. 5.70 à 6.10, en 11 k. dito tot fr. 11.40, alles cons.; uit de hand gaat niets om. — HUIDEN lusteloos en prijzen gedrukt; in veiling werden heden verkocht 522 gedr. la Plata tot fr. 110.50 à 119 cons.

TELEGRAPHISCHE PARTICULIERE DEPECHES.

PARIJS, Heden 2 December.

De *Moniteur* meldt dat de keizer, bij gelegenheid van het jaarfeest des tweeden Decembers volkomen gratie aan den heer de Montalembert verleend heeft.

De oorlogzuchtige redevoering van den koning van Piemont bestaat in werkelijkheid.

LONDEN, Heden 2 December.

Eene officiele dépêche is bekend gemaakt van Bombay, 9 Nov., houdende het berigt, dat de proclamatie der koningin, bij gelegenheid van het overgaan van het beleid der Indische zaken aan het regtstreeksch beheer der kroon, den 1sten dier maand aldaar afgekondigd, een goeden indruk had te weeg gebragt.

Generaal Michel had bij Kurrai eene groote overwinning behaald, waarbij 3000 opstandelingen de wapens hebben nedergelegd. De thans omdolende muiteling Tantia Topee heeft doen vragen, welke voorwaarden hem zouden worden toegestaan, indien hij zich overgaf.

De vesting Berwha, in het koningrijk Oude, is door de Engelschen ingenomen.

(*Tweede dépêche.*) In het rijk Oude zijn onderscheidene vestingen ingenomen.

Beni Madho heeft met eene krijgsmagt van 20,000 man de Engelschen bij Saourwa aangevallen. De laatstgenoemden zijn echter verwinnaars gebleven.

In Centraal-Indie is Tantia Topee bij Sullutpore door generaal Michell geslagen. Het genoemde hoofd der muitelingen had nog slechts 7000 gedemoraliseerde manschappen onder zijn bevel, welke met ijver werden vervolgd.

De resident te Hyderabad belette door zijne maatregelen, dat de opstandelingen zich konden uitbreiden.

Den volgenden dag zou de proclamatie der koningin door het geheel land worden afgekondigd.

(*Derde dépêche*). Het stoomschip *Parona* is aangekomen, met berigten van Vera-Cruz dd. 6 Nov. medebrengende, 959,013 dollars. De kamers van Jamaïca waren te Barbadoes geopend. De suikeroogst te Martinique was gering. De president van Chili bedwingt de oppositie; te Bolivia was de paniek bedaard. Te Peru waren de onlusten gestild en Castilla tot president geproclameerd.

TRIËST, Heden 2 December.

Tijdingen uit Constantinopel van 24 Nov. melden het onherroepelijk besluit des sultans, om het tegenwoordige kabinet, met Mehmet-Pacha aan het hoofd der marine, te handhaven.

Overigens bevatten zij nog het berigt, dat men het geld der leening hoofdzakelijk zal doen strekken, om het, tot op 50 pCt. van de nominale waarde, gevallen papierengeld in te trekken. Door bemiddeling van een Grieksch bankiershuis, zal het gouvernement die inwisseling in p. s. doen plaats vinden, tegen den cours van 148 piasters per p. s., waardoor de houders een voordeel van 40 pCt. genieten.

— De telegraaph van Constantinopel naar Rodosto is in volle werking.

MADRID, 1 December.

De koningin heeft heden de zittingen der Cortes geopend en werd met geestdrift door de wetgevende vergadering ontvangen.

LONDEN, Heden 2 December.

KOFFIJ stil; eene lading Bresil is tot 48/-⅝ d. verkocht. — SUIKER gevraagd. — THEE. Ord. Congo 11 d. — RIJST stil en onveranderd. — Schotsch ruw IJZER 54/6. — TIN. Banca 124/-; Straits 122/-. — TALK in loco 50/6; Jan.-Maart 50/9.

Ter VEEMARKT waren heden aangebragt 1030 Runderen, 2720 Schapen, 140 Kalveren en 150 Varkens. Men besteede voor beste Ossen 4/8.

LIVERPOOL, Heden 2 December.

KATOEN. Tot onveranderde prijzen werden 6000 balen afgedaan.

Het stoomschip *Indian* is van Quebec, en de *Bremen* te Southampton binnengekomen.

BERLIJN, Heden 2 December.

ROGGE per najaar 45¾; per April-Mei 47¼ th. — RAAPOLIE per najaar 14⅝; per April-Mei 14¾ th. — SPIRITUS in loco en per Dec. 17⁵⁄₁₂; April-Mei 19, 18⅞ th. bet.

TEXEL, Heden 2 Dec. BINNENGEK. *Queen of the East*, Hastings, Cardiff. - *Alphard*, Roelfsema, Livorno. - *Magnet*, Letkey, Londen. - *Lion*, Manning, dito. - *Caspar de Robles*, van Slooten, Suriname. — UITGEZ. *Citizen*, Jay, dito.

('s avonds 7 ure). BINNENGEK. *Vereeniging*, Sandberg, Tjilatjap. - *Gratitude*, Middleston, Odessa. - *Venus*, Grech, dito. - *Catharina Johanna*, Geelmuijden, Nerva. - *Thetis*, Bertrand, Berdianski.

HELLEVOET, Heden 2 Dec. BINNENGEK. *Hendrina*, Pompe, van Batavia.

ROTTERDAM, Heden 2 Dec. Ned. W. Sch. 4 pCt. 98½ (?); Belgie 2½ pCt. 53½; Spanje Binn. 3 pCt. 41½; Coup. Cert. 6⁵⁄₁₆; Port. 1856/57, 3 pCt. 45⅝; Rusl. Stiegl. 6de Serie 5 pCt. 102¼; Oost. Nat. Met. 5 pCt. 78¹³⁄₁₆; idem 2½ pCt. 39¹³⁄₁₆; Venez. Uitg. 15¼; Ecuador Landw. 4¾.

LONDEN, Heden 2 Dec. (1½ *ure*). 3 % Consols op Nov. 98; 3 % Mexico 20⅛ à ¼; 4½ % Peru 93 à 94; idem 3 % —,—; idem Dollar Bonds —,—; 1½ % Spanje 30¾ à 31; 3 % idem 47¼ à ½; Coup. Cert. 6¼ à ½; Amort. 10 à ½; 3½ % Gren. 20½ à 21; Uitg. idem 5¾ à 6; 5 % Venez. 42 à ½; Uitg. idem 2¼ % 15¾ à 16¼; 1 % Ecuador 16¾ à 17; Illin. Spw. Aand. 71 à 73; idem Obl. Constr. Bonds 7 % 79 à 80.

PARIJS, Heden 2 Dec. (1½ *ure*). 3 % Fransche Rente 74.50; Cred. Mob. 1042; Fransch-Oost. Spw. 658; Russische Spw. cont. 525; idem op tijd 526.25; 3 % Binn. Sp. 42⅝; 1½ % dito 30⅝; Prost 257.

ANTWERPEN, Heden 2 Dec (1½ *ure*). 2½ % Belgie 56⅞; 5 % Metall. 82½; 5 % Nat. 82⅞; Oost. Cred.-Actiën 622; 3 % Binn. Spanje 41⅞; 1½ % Spanje 29⅞; Credit Prost —,—.

SLOTPRIJZEN.

LONDEN, Heden 2 Dec.	
3 pCt. Consols contant.	
3 „ Idem op Dec.	98
3 „ Mexico	20¼
4½ „ Peru	93⅝
3 „ Idem	75
4½ „ Id. Doll. Bonds.	
3½ „ Grenada	20⅞
Uitgestelde Idem	
5 pCt. Venezuela	42⅞
2¼ „ Uitgest. Idem.	16⅛
3 „ Portugal	47¾
3 „ Spanje, Buit.	
1½ „ Idem	31
Coupons Certificaten.	
Amortisable Schuld.	
4½ pCt. Russen	
5 „ Idem	113¾
2½ „ Holland	66¾
4 „ Idem	101
Illinois Spoorw. aand.	72
Idem Oblig. C. B. 7 %	79½
Disconto	3

WEENEN, Heden 2 Dec.	
5 pCt. Metalliek	85.75
5 „ Idem Nationale	86.10
4 „ Loten 1854	115.10
Loten 1858	101.70
Oost. Cred. Actiën	245.00
Fr.-Oost. Spoorw. Act.	263.00
Nordbahn actiën	174.00
Bank-Actiën	970
Wissel Londen 3/m.	102.25
Zilver	
Disconto	5

FRANKFORT, Heden 2 Dec.	
5 pCt. Metalliek	81½
5 „ Idem Nat.	82⅛
5 „ Cred. Act.	234½
Oostenr. Bank Act.	1114
3 „ Sp. Binnenl.	41⅛
1½ „ Idem	30¼
Wissel Amst. kort.	99¾
Disconto	4

PARIJS, Heden 2 Dec.	
Rente 4½ pCt. p. Ult°.	96.50
Rente 3 „ „ „	74.20
Spanje Binnenl. 3 pCt.	
Idem 1½ „	
Idem Passive	
Frans. Cred. Mobilier	1015
Fr. Oost. Spoorw. Aand.	651
Sp. Cred. bij Rotsch.	
Idem „ Prost	257
Oostenr. Cred. Actien	
Russ. Spoorw. Aand.	525.00
Disconto	3
Markt vast geopend, sluit flaauw.	

MADRID, 1 Dec.	
Spanje Binnenl. 3 pCt.	43.00
Idem 1½ „	31.00

ANTWERPEN, Heden 2 Dec.	
2½ pCt. Belgie	56⅞
5 „ Metalliek	82½
5 „ Idem Nation.	82⅞
Oostenr. Cred.	622.00
Spanje 3 pCt.	41⅞
Idem 1½ „	29⅞
Idem Cred. Prost	260

BERLIJN, Heden 2 Dec.	
2½ pCt. Pruiss. Staatss.	100½
3½ % Pruiss. Premie Sch.	117
Metalliek 5 pCt.	84
Idem Nation. 5 pCt.	84⅞
Oostenr. Cred.-actiën	125¼
Fr. Oost. Spoorw. idem	172¼
Stiegl. 5de Serie „	103¾
Idem 6de „ „	108¼
4 pCt. Poolsche Schatk.	86½
Wissel Amst. kort.	143
Idem Idem 2/m.	142¼
Idem Londen.	6.20½
Idem Petersb. 3/w.	98⅞
Disconto	4

ADVERTENTIEN.

(8299) Getrouwd:
WILLEM JACOBUS DÖDERLIN DE WIN,
Kapitein der Infanterie, en
TISSINA FRANÇINA POLAND.
Salatiga, Eiland *Java*, den 26sten April 1858.
Uit hoofde dit niet uit de Javasche Courant is overgenomen, is deze Advertentie eerst nu kunnen geplaatst worden.

(8300) Heden beviel van een' Zoon, JACOBA MARIA SPECHT GRIJP, geliefde Echtgenoote van C. T. HUMME.
Malang, 22 September 1858. *Eenige kennisgeving.*

(8302) Mijne geliefde Echtgenoot ANNA ELISABETH PETRONELLA VAN VEERSEN, is door Gods goedheid, heden zeer voorspoedig verlost van een' welgeschapen Zoon.
J. M. VAN GRIETHUYSEN.
Terwolde, 30 November 1858.

(8303) Heden verloste van een' Zoon, M. L. CORNAZ, geliefde Echtgenoot van J. P. TREUB.
Voorschoten, den 30sten November 1858.
Eenige kennisgeving.

(8305) Tot groote droefheid van mij, 5 kinderen uit onzen echt en verdere betrekkingen, ontsliep heden, na eene kortstondige siekte, in 62jarigen leeftijd, mijn onvergetelijke Echtgenoot STEVEN BOSSERS.
Wij staren den dierbaren overledene met weemoed na, in de hoop des zaligen wederziens.
Da. DARGÉE,
Wed. S. BOSSERS.
's Greveldum Cappel, den 23sten November 1858.

(8306) Heden overleed, tot onze droefheid, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, Vrouwe ADRIANA VAN DER WOLFF, Weduwe van den Wel-Edel-Gestrengen Heer Mr. PETRUS VAN DER STRATEN, in den gezegenden ouderdom van 86 jaren en ruim 8 maanden.
L. STOKBROO,
van *Hoog- en Aartswoud*.
A. STOKBROO—VAN DER STRATEN.
Hoorn, 25 November 1858.

STOOM- VAART

van *Harlingen* naar *Hull*.

Iederen Woensdag vertrekt van HARLINGEN naar HULL een 1ste Klasse **IJzeren Schroef-Stoomschip**, uitmuntend ingerigt tot vervoer van **Passagiers, Goederen** en **Vee.** (8297)

N. J. TEN BOSCH en J. W. NIENHUYS, Makelaars, presenteeren, als lasthebbende van hunne Principalen, op Donderdag den 9den December 1858, des voormiddags ten 11½ ure, in de Brakke Grond in de Nes, ten overstaan van den Deurwaarder B. D. BEETS, aan de meestbiedenden te verkoopen:

Eene Partij van

323 PAKKEN JAVA BLADEN TABAK

(zoo gezond als beschadigd),

nu eerst uit zee gekomen en gelost uit het schip NICOT, Kapt. J. Amesz, van Soerabaya.
Liggende en te zien als bij Notitie zal worden aangewezen. (8296)

P. de Vries, T. Sowden Reinhold, A. de Mol van Otterloo en A. M. van Valkenburg, Makelaars, presenteeren, als lasthebbende van hunne Principalen, op Donderdag den 9den December 1858, des middags ten 12 ure, in de Brakke Grond, in de Nes, ten overstaan van den Deurwaarder J. A. Wormser, aan de meestbiedenden te verkoopen: (8295)

Eene partij van 2027 Pakken

JAVA BLADEN TABAK,

Hoofdmerk G. G.

Aangevoerd van Soerabaya per het Schip Nicot.
Liggende en te zien als bij Notitie zal worden aangewezen.

Op voordeelige voorwaarden uit de hand te koop:

Een solied en welingerigte WOONHUIS met APOTHEEK en TUIN, op het beste gedeelte van een welvarend en volkrijk Dorp, in de Prov. Noord-Holland, in welk perceel eenige jaren met goed gevolg eene Genees-, Heel- en Verloskundige Zaak is uitgeoefend. Informatiën franco bij den Makelaar J. VAN EDEN Jr., te Krommenie, of den eigenaar W. GEVEKE, op Meerzigt bij Velzen. (8241)

Er wordt UIT DE HAND TE KOOP aangeboden, om met 1 Mei a. s. te aanvaarden: **Een HUIS en ERF**, staande en gelegen op een der beste standen te Schagen, waarin Herberg en Boerderij wordt uitgeoefend, bevattende ruime Stalling voor Paarden en Koeijen, Berging voor Hooi, enz. Te bevragen aan het Postkantoor te Schagen, Letter S., Brieven franco. (8270)

VERKOOPING

onder Overveen, op de Buitenplaats genaamd het Anker, op Woensdag den 8sten December 1858, des voormiddags ten half elf ure, om contant geld, van eene aanzienlijke partij **AFBRAAK**, bestaande in Balken, Deelen, Ribhout, Kozijnen, Deuren, Pannen, een Pomp enz. (8274)

Door sterfgeval uit de hand te koop:

Eene welbeklante MOLENMAKERS- en TIMMERMANS-AFFAIRE met verscheidene MOLENS, staande te Soeterwoude op het Watertje. Te bevragen in persoon bij de bewoners. (8271)

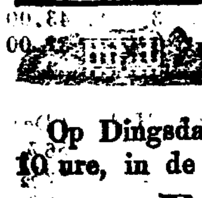

De Notaris PH. HULST, residerende te Zuidscharwoude, daartoe geroepen, zal in openbare veiling Verkoopen:
Op Dingsdag den 7den December 1858, voormiddags 10 ure, in de Herberg het Vaatje, te Veenhuizen.

Eene Boerenplaats,

gelegen in het Noordelijke gedeelte van den Polder Veenhuizen, aan de Ringsloot tusschen Veenhuizen en Oude Niedorp, Kadaster Gemeente Heer Hugo Waard, Sectie L, N°. 188 à 190, 221 à 224, bestaande in eene pas nieuw gebouwde kapitale HUISMANSWONING en diverse Percelen vruchtbaar GRASLAND met een stukje BOUWLAND, te zamen groot 15 Bunders, 62 Roeden, 30 Ellen.
En op Dingsdag den 14den dito, voormiddags 11 ure, in de Herberg de Hengstman, te Heer Hugo Waard:
Eene onlangs nieuw gebouwde HUISMANSWONING, met 4 Bunders, 62 Roeden, 60 Ellen vruchtbaar GRAS- en BOUWLAND, gelegen aan den Middenweg en Hasselaarsweg aldaar.
Breeder bij Billetten beschreven en nader te vernemen ten Kantore van voorn. Notaris. (8140)

THE DEFENDER,

National Insurance and Investment Association,

ENGELSCHE LEVENSVERZEKERING-MAATSCHAPPIJ

Goedgekeurd bij Parlements-Acte, 7 & 8 Victoria, Cap. 110, en 17 & 18 Victoria, Cap. 43.

Waarborg-Kapitaal TWAALF MILLIOEN GULDEN.

De ondergeteekende Directie heeft de Eer hiermede te berigten, dat tot AGENTEN voor Amsterdam en omstreken, van bovengenoemde Maatschappij benoemd, de Heeren:

P. W. EGERS, N. Z. Voorburgwal, G, N°. 213.
W. N. CRAP HELLINGMAN, Binnenkant, U, N°. 117.

Bij wien inlichtingen en Prospectussen kosteloos te verkrijgen zijn en verzekeringen op **Overlijden, toekomstige Kapitalen, dadelijk ingaande en toekomstige Lijfrenten,** en van **Pensioenen** aan **Weduwen en Weezen** worden opgenomen.

ROTTERDAM, 29 November 1858.
De Directie voor Nederland,
S. VAN DER HELD Wz.
(8253[4])

UIT DE HAND TE KOOP, in het aangenaam Dorp Lisse, bij Leyden, **een Heerenhuis,** met drie Boven- en drie Benedenkamers, alle behangen en meestal van Stookplaatsen voorzien, Meidenkamer, drie Zolders, Keuken, twee Kelders en verder vele Gemakken; benevens een zeer grooten vruchtbaren TUIN, met veel Vruchtboomen. Te aanvaarden met primo Mei a. s. Te bevragen met franco Brieven, onder Letter G., aan het Hulp-Postkantoor te Lisse. (8182)

De Notaris J. D. PASTEUR, te Doetinchem, zal op nader te bepalen tijd en plaats in het voorjaar van 1859 in het openbaar verkoopen:

Het aanzienlijke rentgevend Landgoed *de Kruisberg*,

zeer aangenaam gelegen nabij Doetinchem; met modern en logeabel HEERENHUIS, Koetsiers- en Tuinmanswoningen, Paarden- en Beestenstallen, Schuur en verdere Getimmerten, vruchtbaren Tuin met Broeikasten en Boomgaard, Bosschen, Bouw- en Weidelanden, fraaije Wandelingen met zwaar opgaand Hout en goed aangelegd en welig groeijend Plantsoen en Akkermaalsbosschen, voorts de daaraangelegen bouwplaatsen *Zorgwijk, de Nederheide, de Rulterman* en *Louisiana*. Eindelijk de Boerenplaats *de Nederberg* met de *IJsselweiden*, de weide *de Rouwenoort* en eenige Vloglanden aan den Straatweg bij Doetinchem gelegen, een en ander groot ruim 180 bunders. (8095)

ARTIKELEN VOOR **Huiselijk Gebruik** EN VAN **WEELDE.**

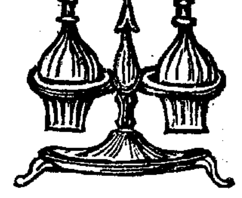

NIEUWZILVER-MAGAZIJN

VAN

A. Scharenberg & Co.,

Kalverstraat bij de St. Luciensteeg, E 254.

NIEUW-**ZILVER** in Platen en Dråad in alle dikten. ***Nikkel.***

OUDE VOORWERPEN worden als Nieuw Verzilverd, Verguld en Opgemaakt. (8298)

Merkwaardige Kasteelen in Nederland

door **Mr. J. VAN LENNEP** en **W. J. HOFDIJK**, met Platen.

Eerste Serie, 2 dln. in Prachtb. ***f* 10.80.** — Tweede Serie, 2 dln. in Prachtb. ***f* 11.**

(8308) Dit hoogst belangrijk Werk is zeker een der beste FEESTGESCHENKEN.
Te Amsterdam, bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, die tevens voorhanden heeft:

EENE ZEER RUIME SORTEERING DER NIEUWSTE EN FRAAISTE KINDERWERKEN

ST. NICOLAAS-GESCHENKEN.

Bij de Wed. A. ANDERSON & ZOON, Stilsteeg hoek N. Z. Achterburgwal, G 85, is voorhanden, een **groot assortiment van de nieuwste**

HOLLANDSCHE EN ENGELSCHE KINDERWERKJES,

ALMANAKKEN EN WERKEN VAN SMAAK,

uitmuntend geschikt voor Cadeaux. (8293)

Een Kweekeling-Ondermeester.

Onderwijzers-zoon, oud 17 jaren, H. G., van een goed voorkomen, zonder ligchaamsgebreken, lust voor zijn vak, en geschikt, behalve voor de gewone vakken van het lager Onderwijs, ook voor de beginselen van het Fransch en de Kerkmuziek zonder Orgel, zag zich gaarne met 1 Jan. a. s. geplaatst op eene School, waar gelegenheid bestaat zich verder te bekwamen. Adres met franco Brieven bij H. DE WIJS, Onderwijzer te Hellouw bij Zalt-Bommel. (8221)

Bij gelegenheid van het aanstaande

ST. NICOLAAS-FEEST,

neemt de ondergeteekende de vrijheid, het geëerde Publiek opmerkzaam te maken, op zijnen grooten voorraad ***Verzilverde*** en ***Vergulde*** **Artikelen**, uit de Fabriek der Heeren CH. CHRISTOFLE & C°., te Parijs. Daar dezelve op de groote tentoonstellingen te Parijs, Londen en New-York, de hoogste Eere-Prijzen hebben behaald, is het onnoodig, over derzelver waarde en bevallige modellen meer uit te weiden. Een ieder, die DEN CONCURRENT met een bezoek wil vereeren, zal voldaan zijn met de schoonheid dezer artikelen, als ook met de groote en smaakvolle keuze van andere tot cadeaux geschikte voorwerpen, als: **DAMES-KOFFERTJES en NÉCESSAIRES, FIJNE SCHRIJFMAPPEN, PAPÉTERIES en ALBUMS, VISITE-BOEKJES, PORTE-MONNAIES, SIGAREN-KOKERS** en andere Artikelen, te veel om te noemen.
Alles tot civiele prijzen.
H. KOTHE,
in den Concurrent.
(8280[1])

DE VROLIJKE PRETMAKER

in Gezelschappen,

inhoudende:

60 Gezelschapsspelen.
75 Pand-inlossingen.
10 Profeteerkunsten.
70 Gemakkelijke kunststukjes.
18 Kunstjes met de kaart.
34 Rekenkundige opgaven.
64 Raadsels, strikvragen en woordspelingen.
32 Charades en logogryphen met antwoorden.
1 Nieuwe alphabet. Droomer, en
75 Toasten en tafelzangen.

PRIJS *f* 1.—

Te bekomen bij G. THEOD. BOM, Kalverstraat E 10, die mede uitgeeft:

CHARADES EN DEVIEZEN

in Karikatuurfiguren en in Beeldspraak op rijm, allerzonderlingst bedacht, allergeestigst geteekend en allerluimigst berijmd door J. SCHENKMAN en J. W. A. HILVERDINK.
Ze zijn in kleuren gedrukt en worden gebruikt bij de Koekjes en Pistaches, die bij alle Banketbakkers, welke de nieuwigheden houden, te verkrijgen zijn.
Doch ze zijn ook uitmuntend bij Surprises en als Spel bij Tombola's en allerlei soort van Loterijen.
Ze kosten 20 Cents per vel, waarop 50 stuks. De prijs voor bakkers is 75 Cents per boek.

G. THEOD. BOM geeft mede uit:

DE LUIMIGE DEVIEZEN

voor Ulevellen,

door J. SCHENKMAN. — Prijs per blad. . . . . . .
Voor Banketbakkers per boek . . . .

Voor Bezitters of Beheerders van Eigendommen.

Om met grond te kunnen oordeelen en in hun belang te handelen in zaken van Stichting, Herbouw, Slooping, Afbranding en verzekering van Gebouwen, — verschijnt heden bij G. THEOD. BOM, Kalverstraat E 10:

KADASTER EN GRONDBELASTING

beschouwd in hunne onderlinge betrekking, naar aanleiding der bestaande Wetten, waar eene Concordantie van de Fransche Republikeinsche met de gewone Tijdrekening, 1793—1805, door A. VAN DONCK. Prijs 60 Cent.

DE TABAKSKENNER.

Onontbeerlijk Handboekje voor Rookers, Kooplieden en Fabrikanten. — Met eene volledige Handleiding tot het SIGARENMAKEN. Prijs 25 Cents.

LETTERKUNDIGE BIJDRAGEN

tot de geschiedenis van den Tabak, de Koffij en de Thee, door G. D. J. SCHOTEL. — Prijs *f* 1.—.
Verkrijgbaar bij **G. THEOD. BOM**, Kalverstraat, te Amsterdam.

C. M. BODENHEIM,

MAGAZIJN VAN

Heeren-Mode-Artikelen, Nouveautés, enz.,

Kalverstraat, D 20,

heeft de eer te berigten, dat hij van PARIJS, LONDEN en WEENEN heeft ontvangen, eene ruime sortering der Nieuwste en Fraaiste Artikelen, bijzonder geschikt voor **St. Nicolaas-Geschenken**, en zijn Magazijn daartoe thans geheel en doelmatig is ingerigt. (8289[1])

FINALE UITVERKOOP van het Magazijn DE PROFEET!

DAM, E 209.

Door **LIQUIDATIE** dezer Affaire, worden alle nog voorhanden Goederen, tot beneden FABRIEKS-PRIJZEN, **UITVERKOCHT**; een ieder, die zijn voordeel betracht, neme deze gelegenheid waar, daar er nog eene enorme partij HEEREN- en BURGER-WINTER-KLEEDINGSTUKKEN, naar den laatsten smaak vervaardigd en van de beste **kwaliteit**, voorradig zijn!
NB. Des Avonds is het Magazijn gesloten, uitgezonderd des Zaturdags.
(8292) **DE PROFEET.**

AMSTERDAM, ROTTERDAM, HOORN,

Nieuwendijk. Hoogstraat. Groote Noord.

Een grooten voorraad van **GOEDEREN** en **VOORWERPEN**, zoo voor Privé als Huisselijk gebruik, recommandeeren wij ter gelegenheid van het ST. NICOLAAS-FEEST aan onze geachte Begunstigers.
(8277[2]) ***H. WILLE & C°.***

Om met 1°. Februarij

in dienst te treden, wordt gevraagd een HUISKNECHT van de P. G., boven de 25 jaren oud, tegen genot van inwoning, kost, gedeeltelijke kleeding en een salaris van *f* 90 à *f* 100. Reflecterenden van goede getuigschriften voorzien, kunnen zich franco aanmelden bij den Boekverkooper P. C. L. VAN STADEN, hoek Heerengracht en Hartenstraat te Amsterdam, onder Lett. P. Q. U. (7960)

Als Winter-Aufenthalt

wird Bad Gleisweiler (E. B.-Station Landau in der Rheinpfalz, zwei Stunden von Speyer und Mannheim, 3½ von Heidelberg entfernt) wegen seiner gesunden und reizenden Lage am obern Haardtgebirge von Gesunden wie von Kranken besucht. — Kaltwassercur (heizbare Bade-Locale, warme Bäder und electro-magnetische Curen das ganze Jahr hindurch, gute Weintrauben bis in den Januar. — 60 comfortabel eingerichtete Wohnungen, in- und ausländische Journale, Billard, Musicalien etc. — Näheres durch den mit seiner Familie in Curhause wohnenden Arzt.
(7966) **Dr. med. L. SCHNEIDER.**

Door A. J. BRONSWIJK, te Schoondijke, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

ALMANAK TOT GEZELLIG ONDERHOUD VOOR 1859,

21ste JAARGANG,

versierd met 2 plaatjes, waaronder het portret van Z. K. H. den Prins van Oranje. — **Prijs 35 Cent.**
De Uitgever houdt zich overtuigd dat dit in populairen stijl geschreven Jaarboekje, betwelk een Zestal Humoristische Bijdragen en eenige Gedichtjes, die met genoegen zullen gelezen worden, bevat, een zeer doelmatig **Geschenk** voor de aanstaande Feestdagen is. (8294[3])

Heden ziet het licht bij J. C. LOMAN Jr.:

TWEE VRIENDEN,

(DRIE TIJDVAKKEN UIT EEN LEVEN),

door H. J. SCHIMMEL,

met eene plaat naar L. LINGEMAN. Prijs ***f* 1.50.**
In keurig linnen band ***f* 1.90.**

Nog zeer weinig Exemplaren zijn bij denzelfde te bekomen van het prachtwerk:

ONS VADERLAND EN ZIJNE BEWONERS,

door A. J. VAN DER AA.

Klein folio formaat met 42 groote platen en eene menigte houtgravuren tusschen den tekst. Keurig gebonden. Prijs *f* 12. (8307[5])

PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

SCHOUWBURG.

Zaturdag 2 December. (N°. 50 van het Abonnement). 1. Ouverture. 2. Eene wederopvoering van: MONTIGNI, ... door H. H. Klijn, met medewerking van den Heer A. P. 3. Pausering. 4. Ouverture fantastique van Joh. M. Coenen, solo's voor verschillende instrumenten. 5. Groot divertissement, waarin de eerste sujetten optreden. Aanvang ...

SALON DES VARIÉTÉS, in de Nes.

Vrijdag 3 December. DE MILITAIRE STAND, tooneelspel in 5 bedrijven, van Aresto.
Entrée 75 cents in vertering. Aanvang ten ...
(8313) **J. E. DUPORT.**
NB. Men wordt verzocht bij deze voorstelling niet te ...

SALON DES VARIÉTÉS, in de Amstelstraat.

Vrijdag 3 December. DE EERSTE MINNARIJEN VAN RICHELIEU, groote vaudeville in 2 afdeelingen, naar het ..., waarin Mw. Sablairolles de rol van Richelieu zal vervullen. Na hetzelve: EEN KIND UIT EEN EERSTE HUWELIJK, kluchtige vaudeville in 1 bedrijf.
Entrée 75 cents in vertering. Aanvang ten ...
(8309) **BOAS & ...**

GRAND THEATRE DES VARIÉTÉS, *in de Amstelstraat*.

Vrijdag 3 December. Eene zeker laatste voorstelling van: ROBERT EN BERTRAM, OF DE LUSTIGE VAGEBONDEN, blijspel met zang en dans in 5 afdeelingen, naar het Hoogduitsch.
Entrée 75 cents in vertering. Aanvang ten ...
(8311) **A. VAN LIER.**
Binnen kort: DE ZOUAVEN, episode uit den oorlog in het Oosten, in 5 bedrijven en 8 tafereelen, naar het Fransch, door Rosier Faassen.

VAUDEVILLE FRANÇAIS, *op het Singel*.

Vendredi 3 Décembre. L'HÉRITAGE DE M. PL..., comédie en 4 actes.
On commencera à 8 heures. Entrée ...
Demain Samedi 4 Décembre. 5me représentation de Mr. ... Céline Montaland.
(8310) **C. LAVERGNE.**

Drukkerij P. D. VAN ES.

Handelingen der Staten-Generaal.

Bijvoegsel, behoorende bij het Nieuw Amsterdamsch Handels- en Effectenblad

van Vrijdag 3 December 1858, N°. 294.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 1 December.

Voorzitter: Mr. G. C. J. van Reenen.

De vergadering wordt ten 11 ure geopend.

Notulen gelezen en goedgekeurd.

Eenige adressen worden verzonden naar de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde is de beraadslaging over hoofdstuk IV der staatsbegrooting over 1859, en wel de 6e afdeeling (*kosten der gevangenissen*).

De heer GODEFROI zegt, dat hij behoord heeft tot die leden, waarvan in het voorloopig verslag op art. 30 gezegd wordt, dat zij afkeurden dat het onderwijs te Rotterdam, hetwelk een staatsbelang is, in overleg met een particulier genootschap geregeld wordt, en dat zij zulk eene officiële zamenwerking niet konden goedkeuren, omdat het beginselloos is, dat de Staat de lasten van het onderwijs brengt op de schouders van een particulier genootschap, en nu op de begrooting subsidie daarvoor aanvraagt.

Ten opzigte van het gesticht te Montfoort, merkt spr. op, dat de meisjes moeten gescheiden worden van de jeugdige vrouwelijke *veroordeelden*; dat, ofschoon het bezwaren mogt hebben daarvoor een afzonderlijk gesticht op te rigten, dit geen grond is, die de onwettigheid wegneemt, hoewel er maar van 8 à 12 meisjes sprake is. Hij geeft deze punten aan den Min. in overweging, en vraagt of er bezwaren bestaan om de vrijgesprokenen te Montfoort en de veroordeelden te Amsterdam te plaatsen.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE ondersteunt het eerste punt; hij wijst er op, dat de bepaling van het K. B. tot instelling van administratie over die gevangenis, waarbij bepaald is, dat vier leden zouden moeten deel uitmaken van een der besturen van het genootschap, reeds tot moeijelijkheden aanleiding heeft gegeven.

De heer WINTGENS zegt, dat uit het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van den arbeid der gevangenen blijkt, dat de Regering voortgaat, om aan de gevangenhuizen verbetering aan te brengen; maar dit moet alleen het bestaande betreffen. Hij merkt echter op, dat de hoogleeraar Schröder bedenkingen heeft tegen de plannen onzer Regering. Spr. wijst op de cellulaire gevangenis, in de nabijheid van Berlijn geplaatst, naar het plan van Pentonville, waar eene proef met eene cellulaire gevangenis genomen is, en zegt, dat men aldaar de gevangenen beproefd heeft te vormen tot bekwame werklieden. Hij geeft dus in overweging om, terwijl men beraadslaagt over systeem, het oog op Duitschland gevestigd te houden.

De heer MIN. VAN JUSTITIE zegt, dat de gevangenis te Rotterdam haren oorsprong verschuldigd is aan het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen, dat zorgen [illegible] het onderwijs, en daardoor de leden van dat genootschap benoemd in de commissie van administratie. De Regering heeft echter gemeend, omdat het hier een staatsbelang geldt, een deel der kosten op zich te moeten nemen. Ten opzigte van de vraag over het gesticht te Montfoort zegt de Min., dat voor de jeugdige meisjes afzonderlijke localiteit aanwezig is en dat zij niet te zamen met veroordeelde vrouwen behoeven te blijven. In antwoord op de vraag van den heer Wintgens, zegt hij dat er gelegenheid is gegeven in de gevangenis te Leiden tot het aanleeren van een ambacht, maar de baten, uit de producten van den arbeid der gevangenen voortvloeiende, zullen ophouden, en daardoor welligt de volgende begrooting verhoogd worden.

De heer VAN VOORTHUIJSEN bespreekt nogmaals het gesticht te Montfoort, en uit den wensch dat de directeur daarvan, even als die te Alkmaar *f* 1300 in plaats van *f* 1000 moge hebben.

De onder-artt. 29–40 worden daarop zonder hoofdelijke stemming AANGENOMEN.

Aan de orde is de 7e afdeeling (*gebouwen*).

De heer GODEFROI: In het voorloopig verslag is door sommige leden aangedrongen op het stellen van regelen omtrent het bekostigen van regthuizen. Ter betere beoordeeling der zaak, werd eene opgave gevraagd van de regtslocalen, die òf eigendom zijn van den Staat, òf voor welker gebruik vergoeding van rijkswege werd gegeven. De Min. heeft daarop geantwoord: „Sedert de invoering der Fransche regterlijke organisatie in 1811 heeft de verstrekking van localen ten dienste van de regterlijke magt bijna nergens tot eenig bezwaar aanleiding gegeven. Gedurende den laatsten tijd evenwel zijn daaromtrent op enkele plaatsen moeijelijkheden gerezen, en in de onzekerheid, welk gevolg aan de ontstane bedenkingen zal gegeven worden, acht de Regering het strijdig met het belang van het Rijk, omtrent deze aangelegenheid hier in meerdere bijzonderheden te treden".

De Min. had hierbij het oog op art. 189 van de Grondwet, en ik geloof te regt. Het is zeker dat de kosten der regtslocalen op de gemeente drukken, en speciaal bij de kantongeregten, b. v. te Amsterdam, waar drie localen voor het kantongeregt, voor kosten van de gemeente zijn. De regtspleging is echter een rijksbelang en de kosten moeten komen voor rekening van het Rijk. Men moet, om in den nood der gemeente te voorzien, ze ontheffen van hetgeen rijksbelang is.

Welk is het standpunt ten aanzien van het gevangenisstelsel? Ik geloof dat het *status quo* strikt moet gehandhaafd worden. Ik zal thans over het stelsel maar niet spreken, maar ik wil alleen zeggen dat de Min. niet moet anticiperen, en niet bouwen om twee stelsels te gelijk toe te passen, zoo als te Tiel en te Roermond plaats heeft, want dan heeft men een halfslachtig stelsel en loopt men de beslissing van de wetgevende magt vooruit. De commissie is op reis gegaan met eene gevestigde meening, maar de belangrijke vraag van het cellulaire stelsel eischt meer dan geknoei en gelap. Men zegt: de gevangenissen te Tiel en te Roermond waren in slechten toestand, maar die toestand heeft lang geduurd en nu is de inrigting van de gevangenis te Tiel een *fait accompli*. Zal men den aanbouw te Roermond niet kunnen laten rusten op het later aan te nemen systeem?

De heer VAN NISPEN is een groot voorstander van het cellulair systeem, en keurt alles af wat gedaan wordt om gemeenschappelijke opsluiting te bevorderen; hij weifelde eerst of hij voor deze afdeeling zal stemmen, maar de memorie van beantwoording heeft hem bevredigd.

De heer THORBECKE: De heer Godefroi heeft goedgekeurd, dat de Min. zich beroepen heeft op art. 89 van de Grondw. ten aanzien van de kosten der regtshuizen. Ik keur ook goed, dat een Minister geene inlichtingen geeft, wanneer het geldt het belang van den Staat, maar dan moet die geheimhouding op alle punten noodzakelijk zijn. De kosten der regtshuizen berusten echter op regels bij de wet gesteld. Na de uitvaardiging van de provinciale wet is door mij eene circulaire gezonden om te doen kennen, dat die kosten niet meer op de provinciale begrootingen konden voorkomen, en de gemeentewet gaf regelen voor al hetgeen op de gemeente-begrooting mogt voorkomen. Nu vraag ik, bestaan er andere regelen, in strijd met de wetten, en zoo ja, moet men die geheim houden?

De heer STRENS acht het nuttig, dat men cellulaire gevangenissen in ons land heeft gebouwd, want daardoor heeft men ondervinding kunnen opdoen, en die is noodzakelijk in eene zaak van zoo veel belang. Door het plan van de gevangenis te Roermond is niets gepraejudicieerd. Daarenboven heeft eene ruiling plaats gehad met het gemeentebestuur, met verpligting om aldaar eene gevangenis te bouwen, en die kan later naar een ander stelsel worden ingerigt.

De heer VAN DEINSE ondersteunt den heer Strens. Hij wijst op de gevangenis te Goes; men kan daarin zien, hoe gebrekkig eene voorloopige inrigting is.

heer De VAN ECK vereenigt zich met het gevoelen van den heer Godefroi. Men moet eerst een stelsel hebben en dan bouwen, want geheel andere regels gelden bij het stelsel van cellulaire of gemeenschappelijke opsluiting.

De MIN. VAN JUSTITIE zegt, in antwoord op het eerste punt door den heer Godefroi ter sprake gebragt: Er bestaat eene Fransche verordening, waarbij de gemeenten verpligt waren de kosten te dragen van de *tribunaux de police*, die later *juges de paix* geworden zijn. Er kunnen moeijelijkheden en procedures ontstaan uit de vraag, of de Staat de kosten van die localen moet dragen, en daarom alleen heeft hij zich beroepen op art. 89 van de Grondwet, ten einde de gronden niet te doen kennen, waarop het regt van den Staat berust. Bij de regterlijke organisatie, heeft ieder der provinciën, begeerig naar een geregtshof, lokalen daargesteld om het collegie daarin te vestigen. Dat is een *fait accompli*. Zij moeten daarin blijven voorzien. De gemeentewet bepaald in art. 205 x, dat op de gemeentebegrooting zullen voorkomen de kosten bij speciale wetten ten laste van de gemeentebegrooting gebragt. De Fransche wet heeft nu de voorziening in de kosten van de kantongeregten aan de gemeenten opgedragen.

De Minister geeft toe, dat omtrent het gevangenisstelsel niets moet gepraejudicieerd worden. Bij vorige begrootingen was het cellulaire stelsel tot grondslag genomen, maar hij wenscht alles in het midden te laten, want bij boek I Wetb. van Str. zal men zien, dat zijne zienswijze verschilt van dien van zijnen voorganger. De aanbouw van de gevangenis te Goes heeft vertraging gehad door onderhandeling met de gemeente over afstand van gronden. Aldaar en te Roermond echter zal men de gevangenis niet geheel inrigten voor gemeenschappelijke opsluiting en ook niet uitsluitend voor het cellulair stelsel, en mogt men een zuiver cellulair stelsel aannemen, dan zal men met geringe moeite daarin kunnen voorzien.

De heer THORBECKE vereenigt zich met het aangevoerde omtrent art. 205 der gemeentewet, want hier werden uitgaven bedoeld voor rijksdienst, in verband met die der gemeente. Dat is hier het geval niet. Hij laat daar, of het verschil moet leiden tot een proces, maar de vraag is, of de Fransche wet redelijk is aangevoerd tegen de gemeentewet. Een advocaat kan zijne regtsgronden willen verzwijgen; hier geldt het een *publiek* belang, en de Kamer moet de gronden van de Regering kennen, waardoor welligt een proces overbodig wordt.

De MIN. VAN JUSTITIE wijst nog op de omstandigheid, dat in het voorloopig verslag gewezen is op de uitzetting der staatsuitgaven, en dat het toegeven aan het verlangen der gemeentebesturen alweder zal leiden tot verhooging.

De artt. 41—44 worden zonder hoofdelijke stemming AANGENOMEN.

Art. 45 (*Wachtgelden*) komt in beraadslaging.

De heer VAN AKERLAKEN: De zaak der wachtgelden is geregeld bij eene K. B. van 1849. Dit besluit geeft mij aanleiding om den Min. eenige vragen te doen. Kan aan een ambtenaar, die ontslagen is buiten een' maatregel van algemeen bestuur, wachtgeld worden verleend? Zoo is b. v. in 1855 een inspecteur van de jagt en visscherij eervol ontslagen, die geene aanspraak op pensioen had. Hem kon geen wachtgeld worden toegelegd, omdat hij niet viel in de uitzondering van het besluit, en hij is toen in eene andere betrekking geplaatst. In 1857 is een hoofdambtenaar bij het Depart. van Justitie eervol ontslagen, en hem is aanvankelijk wachtgeld verleend, ofschoon het ontslag niet plaats had als een maatregel van algemeen bestuur. Kan er dus in zulke gevallen weder wel wachtgeld worden verleend? en zoo ja, kunnen daaraan voorwaarden worden verbonden, zoo als om de residentie met der woon te moeten verlaten? Is het stellen van die voorwaarde geoorloofd? Mag het wachtgeld anders geregeld worden, dan bij het besluit van 1849 is bepaald? Aan dien ambtenaar is toch *f* 3000 en niet *f* 2500 toegelegd. Bijaldien in strijd met het K. B. is gehandeld, moet men dan het onregt niet herstellen?

De heer VAN DEINSE meent dat de vertegenwoordiging moet weten de regels waarnaar het wachtgeld is geregeld. Hij dringt nader aan op hetgeen met den in 1857 ontslagen titularis is gebeurd, en acht het stellen van voorwaarden, zoo als in dezen is gebeurd, grievend.

De heer GODEFROI heeft met genoegen gehoord hetgeen gezegd is. Men moet op regeling van de zaak der wachtgelden bedacht zijn, want het besluit van 1849 is niet voldoende. Er kunnen gevallen zijn, waarin een ambtenaar moet kunnen worden verwijderd, en dan valt die enkele persoon niet onder de bepalingen van het besluit. Het beginsel moet zijn dat hij, die eervol is ontslagen, niet aan broodsgebrek worde prijs gegeven, want dat komt overeen met de waardigheid van den Staat. De Min. heeft dat in zijne begrooting toegepast, daar hij *f* 1000 als wachtgeld heeft toegekend aan den voormaligen officier van justitie bij de regtbank te Breda. Hij vraagt of er geene redenen bestaan om het zelfde beginsel op den door andere sprekers bedoelden ambtenaar toe te passen.

De heer MIN. VAN JUSTITIE: De eerste vraag van den heer v Akerlaken kan bevestigend beantwoord worden. Ik geloof, dat men een eervol ontslagen ambtenaar buiten het geval in het K. B. bedoeld, wachtgeld kan verleenen, en dat blijkt uit de begrooting. Het besluit van 1849 is genomen op voordragt van den Minister van Financiën, den heer van Bosse, om in het lot te voorzien van vele ambtenaren, die bij maatregel van algemeen bestuur eervol zijn ontslagen, b. v. ten opzigte van de inspecteurs van de jagt en visscherij. Geheel iets anders is het als de verwijdering van een' ambtenaar om eene andere reden geschiedt. Is een ambtenaar echter eervol ontslagen, dan moet men hem te gemoet komen, dan kunnen wel de regelen van het Koninklijk besluit niet worden toegepast, maar dan kan de Koning een besluit nemen *ex plenitudine potestatis*. Wat de overige punten van den heer van Akerlaken betreft, ik kan niet in de bijzonderheden van de door hem bedoelde zaak treden, want die was afgedaan toen ik aan het bestuur kwam. De bedoelde titularis was eervol ontslagen, en hem werd dus wachtgeld toegekend. In het algemeen meen ik, dat de vraag: kunnen voorwaarden bij een dergelijk Koninklijk besluit worden gesteld? bevestigend moet worden beantwoord. De Koning heeft die bevoegdheid, als hij eene dergelijke liberaliteit pleegt. In het besluit, waarbij wachtgeld was toegekend, was geene voorwaarde gesteld, maar wel bij den geleidenden brief van wege mijn' ambtsvoorganger. Ik laat daar of die brief aanleiding moest geven tot al het verder gebeurde, maar de bedoelde hooge ambtenaar meende dien ten gevolge voor zijn wachtgeld te moeten bedanken, en eene commissie van onderzoek naar het gebeurde te verzoeken. De Koning heeft toen, op voordragt van den Minister, het wachtgeld ingetrokken en het tweede verzoek afgewezen. Toen ik optrad, is mij een request tot het op nieuw verleenen van dat wachtgeld toegezonden. Ik heb dat verzoek in den Ministerraad gebragt, omdat de zaak vroeger ook in den Ministerrad is behandeld, en er werden geene termen gevonden, om op het vroeger Koninklijk besluit terug te komen. Dit kan ik omtrent deze zaak mededeelen.

De heer VAN HOËVELL zal een woord over het beginsel en niet over den persoon zeggen. Hij vraagt of het stelsel van den Minister niet gevaarlijk is, want daardoor vervalt wachtgeld en wordt de ondersteuning van den ambtenaar een onderstand. De wet heeft regelen voor het pensioneren gesteld en daarnaast de wachtgelden, als tegemoetkoming van maatregelen van algemeen bestuur. De soort van wachtgeld, dat ook de Minister in deze begrooting in toepassing brengt, was tot nog toe onbekend. Hij gelooft dat het onbekend moet blijven, want anders zal de Regering aan vele lasten zijn blootgesteld.

De heer VAN HALL zegt, dat hij sinds 1842 aan den bedoelden titularis geheel vreemd is gebleven; dat hij vroeger verdiensten van dien persoon heeft ondervonden, maar hij wil alleen opmerken dat de behandeling van een' man, tegen wien geene beschuldiging is gevonden, die geheel broodeloos is gemaakt, en aan wien eene commissie tot onderzoek van zijn gedrag is geweigerd, hem pijnlijk heeft aangedaan. Naar hij vermeent, moet de tegenwoordige Min. van Justitie verklaard hebben geen' grond van blaam te hebben gevonden, en nu vraagt spr. of zelfs in een land, waar willekeur heerscht, zoodanig iets is gezien. In antwoord op den heer van Hoëvell geeft hij te kennen, dat wij in de materie van wachtgelden in het belang der schatkist voorzigtig moeten zijn. Wachtgeld is een extraordinair middel, bestaande zonder wettigen grond, maar het is als ware het door gebruik ingevoerd. Op de begrooting van binnenlandsche zaken komen ook wachtgelden voor, en hij vraagt of er geene termen bestaan om aan den ontslagen ambtenaar zoodanig wachtgeld toe te staan.

De heer MIN. VAN JUSTITIE zegt dat hij zeer goed begrijpen kan dat de heer van Hall ingenomen is met den titularis, waarvan de rede is, en dat hij diens zaak verdedigt. Hij moet echter opkomen tegen zijn beweren, als zou die persoon door zijn voorganger mishandeld en broodeloos gemaakt zijn. Daar gelaten andere redenen, gelooft hij dat, wanneer een secretaris-generaal, die de regterhand van den Minister is en dagelijks met hem in aanraking komt, met dezen niet sympathiseren kan, dit voldoende reden tot ontslag is; maar bovendien, hij heeft een wachtgeld erlangd van *f* 3000 en men dus niet kan zeggen, dat hij broodeloos is gemaakt.

De heer VAN HALL zegt dat hij den ambtsvoorganger van den Min. niet wil beschuldigen, want dat deze niet in staat is zich te verdedigen. De vergadering kent zijne drijfveêren niet. Hij is met dien ambtenaar niet ingenomen, zoo als de Minister beweert; integendeel, heeft hij wel na 1842 reden tot ontevredenheid gehad, maar hij wil alleen constateren, dat in ons vrij land geen ambtenaar zoo behandeld is als deze. Ambtenaren weten dat zij aan zekere willekeur zijn blootgesteld, maar die willekeur moet toch steunen op eenige gronden van billijkheid. Men zegt: de ambtenaar is niet broodeloos gemaakt, want hij heeft wachtgeld erlangd; maar bij den geleidenden brief waren zulke voorwaarden verbonden, dat het zoo goed was alsof hij geen brood had. want hij kon die niet aannemen, zonder eerloosheid.

De onder-artt. 46, 47 benevens de artikelen 2 en 3, worden daarna zonder hoofdelijke stemming AANGENOMEN, en het geheele hoofdstuk, in stemming gebragt, AANGENOMEN met *algemeene stemmen*, op éénе na, die van den heer L. D. Storm.

De vergadering wordt voor een kwartieruurs geschorst.

Na de heropening der zitting wordt de algemeene beraadslaging geopend over hoofdstuk V der staatsbegrooting (*Binnenl. Zaken*).

De heer VAN ECK wijst op de uitzettende kracht der uitgaven' waarvan ook in het voorloopig verslag is gesproken. Hij gelooft, dat men bij amortisatie en vermindering van belastingen ook voor den materiëlen toestand moet zorgen. Zijn de aangevraagde sommen nuttig, hij zal geen bezwaar tegen het cijfer hebben.

Spr. is eenigzins teleurgesteld door het antwoord der Regering omtrent de bezwaren, tegen het sluiten der poorten van vestingen in vredestijd ingebragt. In sommige vestingen is het in, en uitgaan verboden na zonsondergang, en dit acht hij in strijd met de wet van 10 Julij 1791. Er is eene vesting, waar men, zelfs bij het te laat aankomen van den spoortrein, 150 passagiers in het binnenkomen bemoeijelijkt heeft. Mogten de bedoelde bepalingen der wet bij het decreet van 1811 gewijzigd zijn, dan is toch het beginsel, om die vrijheid niet te beperken, behouden gebleven, en zoo niet, behoort daarin verandering te komen.

De MINISTER VAN BINNENL. ZAKEN zegt, dat aan de Regering geene klagten omtrent het sluiten der poorten bekend zijn. [illegible] heid is een moeijelijk onderwerp, want de burgerlijke ende militaire overheid komen daarbij telkens in aanraking. In de vestingen bestaan reglementaire bepalingen, en hij zal nader overwegen, in overleg met den Minister van Oorlog, of in de wet verandering kan worden gebragt.

De heer VAN ECK zegt dat hij meer bepaald Maastricht bedoeld heeft; de gemeentebesturen schijnen het sluiten der poorten wel tot een middel van bezuiniging te willen gebruiken.

De algemeene beraadslaging wordt gesloten.

De artikelen 1–4 worden AANGENOMEN.

De 2e afdeeling (*kosten van het provinciaal bestuur*) komt in beraadslaging.

De heer VAN ASCH VAN WIJCK dringt, naar aanleiding van hetgeen in de gewisselde stukken is gezegd, op verhooging van de bezoldiging der provinciale ambtenaren in Utrecht aan. De vergelijking, tusschen Utrecht en Friesland gemaakt, acht hij onjuist.

De heer DIRKS bestrijdt den vorigen spreker omtrent het laatste punt

De heer VAN VOORTHUIJSEN geeft zijne goedkeuring te kennen over de oprigting van bureaux van statistiek, maar hij vraagt, waaruit de reiskosten der personen zullen worden te goed gedaan, die aan het hoofd van die bureaux zullen staan.

De MIN. VAN BINNENL. ZAKEN beantwoordt de heer van Asch van Wijck en zegt, dat het personeel moet verminderd en de jaarwedde der blijvenden vermeerderd worden. De reiskosten voor de statistieke bureaux zullen uit den algemeenen post voor dat onderwerp gedekt worden.

Nadat de heer V. ASCH V. WIJCK nog nader zijn gevoelen had aangedrongen, worden de artt. 5—50 van die afdeeling zonder discussie AANGENOMEN, evenzeer als de 3e afdeeling (artt. 50 en 51) betrekkelijk de nationale militie en schutterijen.

Aan de orde is de 4de afdeeling (*medische politie*).

De heer IDZERDA brengt thans rapport uit omtrent een aangaande dit onderwerp ingediend adres. De vergadering vereenigt zich met de conclusie en de verdere beraadslaging over de begrooting wordt bepaald op Vrijdag ochtend ten 11 ure.

De comm. v. rapporteurs brengt nog rapport uit op onderscheidene petitiën, met de conclusiën waarvan de vergadering zich vereenigt, terwijl de heer Meeussen, namens de commissie tot onderzoek van de inlichtingen, van regeringswege ontvangen op het aan de Kamer toegezonden adres van den pastoor Boelens, daaromtrent rapport deed, zullende over de conclusie nader beslist worden.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Drukkerij van P. D. VAN ES.

Handelingen der Staten-Generaal

Bijvoegsel, behoorende bij het Nieuw Amsterdamsch Handels- en Effectenblad van Vrijdag 3 December 1858, N°. 294.

TWEEDE KAMER

Zitting van Woensdag 1 December.

Voorzitter: [illegible] G. C. J. VAN REENEN.

De vergadering wordt ten 11 ure geopend.

Notulen gelezen en goedgekeurd.

Eenige adressen worden verzonden naar de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde is de beraadslaging over hoofdstuk IV der staatsbegrooting over 1859, en wel de 6e afdeeling (kosten der gevangenissen).

De heer GODEFROI zegt, dat hij behoord heeft tot die leden, waarin het voorloopig verslag op art. 30 gezegd wordt, dat zij meenden dat het onderwijs te Rotterdam, hetwelk een staatsbelang is, in overleg met een particulier genootschap geregeld wordt, en dat zij zulk eene officiële zamenwerking niet konden goedkeuren, omdat het beginsel is dat de Staat de lasten van het onderwijs draagt op de scholen van een particulier genootschap, en [illegible] op de begrooting [illegible] daarvoor vraagt.

Ten opzigte van het gesticht te Montfoort, merkt spr. op, dat de meisjes moeten gescheiden worden van de jeugdige vrouwelijke veroordeelden; dat, ofschoon het bestuur mogt hebben getracht het voornemelijk gesticht op te rigten, dit geen grond is, die de onwettigheid wegneemt, hoewel er maar van 6 à 12 meisjes sprake is. Hij geeft die punten aan den Min. in overweging, en vraagt of er bezwaren bestaan om de vrijgesprokenen te Montfoort en de veroordeelden te Amsterdam te plaatsen.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE ondersteunt het eerste punt; hij wijst er op, dat de bepaling van het K. B. tot instelling van administratie over die gevangenis, waarbij bepaald is, dat vier leden moeten deel uitmaken van een der besturen van het genootschap, reeds tot moeijelijkheden aanleiding heeft gegeven.

De heer WINTGENS zegt, dat uit het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van den arbeid der gevangenen blijkt, dat de Regering voornemens is, om aan de gevangenissen verbetering aan te brengen; maar dit moet alleen het bestaande betreffen. Hij merkt echter op, dat de Regeerraad Schröder bedenkingen heeft tegen de plannen onzer Regering. Spr. wijst op de cellulaire gevangenis in de nabijheid van Hoogeplaatst, naar het plan van Pentonville, waar eene proefneming met cellulaire gevangenis genomen is, en zegt, dat men aldaar de gevangenen beproefd heeft te vormen tot bekwame werklieden. Hij geeft dat in overweging om, terwijl men beraadslaagt over systeem, het oog op Duitschland gevestigd te houden.

De heer MIN. VAN JUSTITIE zegt, dat de gevangenis te Rotterdam haar oorsprong verschuldigd is aan het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen, dat zorgen [illegible] het onderwijs, en daardoor de leden van dat genootschap [illegible] de commissie van administratie. De Regering heeft echter [illegible], omdat het hier een staatsbelang geldt, een deel der kosten op zich te moeten nemen. Ten opzigte van de vraag over het gesticht te Montfoort zegt de Min., dat voor de jeugdige meisjes afzonderlijke localiteit aanwezig is en dat zij niet te zamen met veroordeelde vrouwen behoeven te blijven. In antwoord op de vraag van den heer Wintgens, zegt hij dat er gelegenheid gegeven in de gevangenis te Leiden tot het aanleeren van een ambacht, maar de baten, uit de producten van den arbeid der gevangenen voortspruitende, zullen ophouden, en daardoor welligt de volgende begrooting verhoogd worden.

De heer VAN VOORTHUIJSEN bespreekt nogmaals het gesticht te Montfoort, en uit den wensch dat de directeur daarvan, even als die te Alkmaar *f* 1800 in plaats van *f* 1000 moge hebben.

De onder-artt. 29–40 worden daarop zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Aan de orde is de 7e afdeeling (*gebouwen*).

De heer GODEFROI: In het voorloopig verslag is door sommige leden aangedrongen op het stellen van regelen omtrent het bekostigen der regthuizen. Ter betere beoordeeling der zaak, werd eene opgave gevraagd van de regtslocalen, die eigendom zijn van den Staat, of voor welker gebruik vergoeding van rijkswege wordt gegeven. De Min. heeft daarop geantwoord: „Sedert de invoering der Fransche regterlijke organisatie in 1811 heeft de verstrekking van localen ter dienste van de regterlijke magt bijna nergens tot eenig bezwaar aanleiding gegeven. Gedurende den laatsten tijd evenwel zijn daaromtrent op enkele plaatsen moeijelijkheden gerezen, en in de onzekerheid, welk gevolg aan de ontstane bedenkingen zal gegeven worden, acht de Regering het strijdig met het belang van het Rijk, omtrent deze aangelegenheid hier in nadere bijzonderheden te treden."

De Min. had hierbij het oog op art. 159 van de Grondwet, en [illegible] of te regt. Het is zeker dat de kosten der regtslocalen op de gemeente drukken, en speciaal bij de kantongeregten, b. v. te Amsterdam, waar drie localen voor het kantongeregt, voor kosten van de gemeente zijn. De regtspleging is echter een rijksbelang en de kosten moeten komen voor rekening van het Rijk. Men moet, om in den nood der gemeente te voorzien, ze ontheffen van het geen rijksbelang is. Welk is het standpunt ten aanzien van het gevangenisstelsel? Ik hoop dat het *status quo* strikt moet gehandhaafd worden. Ik zal thans over het stelsel niet spreken, maar ik wil alleen zeggen dat de Min. niet moet anticiperen, en niet beginnen om twee stelsels gelijk toe te passen, zoo als te Tiel en te Roermond plaats heeft, want dan heeft men een halfslachtig stelsel en loopt men de beslissing, die de wetgevende magt voorstaat, vooruit. De commissie is op reis gegaan met eene gevestigde meening, maar de belangrijke vraag van het cellulaire stelsel eischt meer dan gevoel en smaak. Men zegt: de gevangenissen te Tiel en te Roermond waren in slechten toestand, maar die toestand heeft lang geduurd en nu is de inrigting van de gevangenis te Tiel een *fait accompli*. Zal men den aanbouw te Roermond niet kunnen laten rusten tot het later aan te nemen systeem?

De heer VAN NISPEN is een groot voorstander van het cellulaire systeem, en keurt alles af wat gedaan wordt om gemeenschappelijke opsluiting te bevorderen; hij weifelde eerst of hij voor deze afdeeling zou stemmen, maar de memorie van beantwoording heeft hem bevredigd.

De heer THORBECKE: De heer Godefroi heeft goedgekeurd, dat de Min. zich beroepen heeft op art. 59 van de Grondw. ten aanzien van de kosten der regtshuizen. Ik keur ook goed, dat een Minister geene inlichtingen geeft, wanneer het geldt het belang van den Staat, maar dan moet die geheimhouding op alle punten noodzakelijk zijn. De kosten der regtshuizen berusten echter op regels bij de wet vastgesteld. Bij de uitvaardiging van de provinciale wet is door mij eene circulaire gezonden om te doen kennen, dat die kosten niet meer op de provinciale begrootingen konden voorkomen, en de gemeentewet zal regelen dat al hetgeen op de gemeente-begrooting moet voorkomen. Nu vraag ik: bestaan er andere regelen, in strijd met de wetten, en zoo ja, waarom die geheim houden?

De heer STIEENS acht het nuttig, dat men cellulaire gevangenissen in ons land heeft gebouwd, want daardoor heeft men ondervinding kunnen opdoen, en die is noodzakelijk in eene zaak van zoo veel belang. Door het plan van de gevangenis te Roermond is niets geprejudicieerd.

Daarenboven heeft eene ruiling plaats gehad met het gemeentebestuur, met verpligting om aldaar eene gevangenis te bouwen, en die kan later naar een ander stelsel worden ingerigt.

De heer VAN DEINSE ondersteunt den heer Strens. Hij wijst op de gevangenis te Gent; men kan daarin zien, hoe gebrekkig eene voorloopige inrigting is.

[illegible] vereenigt zich met het gevoelen van den heer [illegible]. Men moet eerst een stelsel hebben en dan bouwen, want [illegible] anders [illegible] bij het stelsel van cellulaire of gemeenschappelijke opsluiting.

De MIN. VAN JUSTITIE zegt, in antwoord op het eerste punt door den heer Godefroi ter sprake gebragt: er bestond eene Fransche verordening, waarbij de gemeenten verpligt waren de kosten te dragen van de tribunaux de police, die later juges de paix geworden zijn. Er kunnen moeijelijkheden en procedures ontstaan uit de vraag, of de Staat de kosten van die localen moet dragen, en daarom alleen heeft hij zich beroepen op art. 59 van de Grondwet, [illegible] de gronden niet te doen kennen, waarop het regt van den Staat berust. Bij de regterlijke organisatie, heeft men den provincialen [illegible] een verzoek [illegible] daargesteld om het eenige [illegible]. Dat is een *fait accompli*. Zij moeten daarin blijven voorzien. De gemeentewet bepaalt in art. 205 x, dat op de gemeentelijke begrooting voorkomen de kosten, bij speciale wetten ten laste van de gemeente gebragt. De Fransche wet heeft nu de verpligting in de kosten van de kantongeregten aan de gemeenten opgelegd.

De Minister geeft toe, dat omtrent het gevangenisstelsel niets moet geprejudicieerd worden. Bij vorige begrootingen was [illegible] het cellulaire stelsel tot grondslag genomen, maar hij wenscht alles in het midden te laten, want bij [illegible] van Min. zal men [illegible] verschilt van dien van zijnen voorganger. De aanbouw der gevangenis te Goes heeft vertraging geleden [illegible] meente over afstand van gronden. [illegible] dat de gevangenis nu [illegible] niet uitsluitend [illegible] zulken cellulair stelsel [illegible] daarin kunnen voorzien.

De heer THORBECKE vereenigt zich met het aangevoerde omtrent art. 205 der gemeentewet, want hier werden uitgaven bedoeld voor rijksdiensten, in verband met die der gemeenten. Dit is hier het geval niet. Hij laat daar, of het verschil moet leiden tot een proces, maar de vraag is, of de Fransche wet redelijk is aangevoerd tegen de gemeentewet. Een advocaat kan zijne regtsgronden willen verzwijgen; hier geldt het een [illegible] belang, en de Kamer moet de gronden van de Regering kennen, waarop welligt een proces gevoerd wordt.

De MIN. VAN JUSTITIE wijst nog op [illegible], dat in het voorloopig [illegible] en dat het toegeven aan het verlangen der gemeentebesturen elders zal leiden tot verhooging.

De artt. 41–43 worden zonder hoofdelijke stemming AANGENOMEN.

[illegible] 46 (*wachtgelden*), komt in beraadslaging.

De heer VAN NAAMEN: De zaak der wachtgelden is geregeld bij eene K. B. van 1846. Dit besluit geeft mij aanleiding om den Min. eenige vragen te doen. Waar aan een ambtenaar, die ontslagen is, buiten eenig motief van algemeen bestuur, wachtgeld worden verleend? Zoo is [illegible] een inspecteur van de jagt en visscherij eervol ontslagen, die geene aanspraak op pensioen had. Hem zou geen wachtgeld worden toegelegd, omdat hij niet viel in de classificering van het besluit, en hij is toen in eene andere betrekking geplaatst. In 1857 is een hoofdambtenaar bij het Depart. van Justitie eervol ontslagen, en hem is aanvankelijk wachtgeld verleend, ofschoon het ontslag niet plaats had als een maatregel van algemeen bestuur. Kan er dus in zulke gevallen weder wel wachtgeld worden verleend? en zoo ja, kunnen daaraan voorwaarden worden verbonden, zoo als om de residentie met der woon te moeten verlaten? Is het stellen van die voorwaarde geoorloofd? Mag het wachtgeld anders geregeld worden, dan bij het besluit van 1846 bepaald? Aan dien ambtenaar is toen *f* 2500 en niet *f* 1000 toegekend. Regtelen in strijd met het K. B. is gehandeld, moet men van het vroeger niet herstellen?

De heer VAN DEINSE meent, dat de vertegenwoordiging moet weten de regels waarnaar het wachtgeld is geregeld. Hij brengt nader aan op hetgeen met den in 1857 ontslagen titularis is gebeurd, en acht het stellen van voorwaarden, zoo als in casu is gebeurd, grievend.

De heer GODEFROI heeft [illegible] gehoord hetgeen gezegd is. Men moet op [illegible] van de zaak der wachtgelden bedacht zijn, want het besluit van 1846 is niet voldoende. Er kunnen gevallen zijn, waarin een ambtenaar moet worden verwijderd, en dan valt die enkele persoon niet onder de bepalingen van het besluit. Het beginsel moet zijn dat bij, die eervol is ontslagen, niet aan broodsgebrek worde prijs gegeven, want dat komt overeen met de waardigheid van den Staat. De Min. heeft dat in zijne bedoeling toegepast, daar hij *f* 1000 als wachtgeld heeft toegekend aan den voormaligen officier van justitie bij de regtbank te Breda. Hij vraagt of er geene redenen bestaan om het zelfde beginsel op den door andere sprekers bedoelden ambtenaar toe te passen.

De heer MIN. VAN JUSTITIE: De eerste vraag van den heer van Akerlaken kan bevestigend beantwoord worden. Ik geloof, dat men een eervol ontslagen ambtenaar buiten het geval in het K. B. bedoeld, wachtgeld kan verleenen, en dat blijkt uit de begrooting. Het besluit van 1846 is genomen op voordragt van den Minister van Financiën, den heer van Bosse, om in staat te zijn te voorzien van vele ambtenaren, die bij verandering van ons stelsel eervol zijn ontslagen, b. v. ten opzigte van de inspecteurs van de jagt en visscherij. Geheel iets anders is het als de verwijdering van een ambtenaar om eene andere reden geschiedt. Is een ambtenaar eervol ontslagen, dan moet men hem te gemoet komen; dan kunnen wel de regelen van het Koninklijk besluit niet worden toegepast, maar dan kan de Koning een besluit nemen *ex plenitudine potestatis*. Wat de overige punten van den heer van Akerlaken betreft, ik kan niet in de bijzonderheden van de door hem bedoelde zaak treden, want die was afgedaan toen ik aan het bestuur kwam. De bedoelde titularis was eervol ontslagen, en hem werd dus wachtgeld toegekend. In het algemeen meen ik, dat de vraag kunnen voorwaarden bij een dergelijk Koninklijk besluit worden gesteld, bevestigend moet worden beantwoord. De Koning heeft die bevoegdheid, als hij eene dergelijke liberaliteit pleegt. In het besluit, waarbij wachtgeld is toegekend, was geene voorwaarde gesteld, maar wel bij den ontslagbrief, die van wege mijn ambtsvoorganger. Ik laat daar of die brief aanleiding moest geven tot al het verder gebeurde, maar de betrokken ambtenaar meende dien ten gevolge voor zijn wachtgeld te moeten bedanken, en eene commissie van onderzoek naar het gebeurde te verzoeken. De Koning heeft toen, op voordragt van den Minister, het wachtgeld ingetrokken en het tweede verzoek afgewezen. Toen ik optrad, is mij een request tot het op nieuw verleenen van dat wachtgeld toegezonden. Ik heb dat verzoek in den Ministerraad gebragt, omdat de zaak vroeger ook in den Ministerraad is behandeld, en er werden geene termen gevonden, om op het vroeger Koninklijk besluit terug te komen. Dit kan ik omtrent deze zaak mededeelen.

De heer VAN HOËVELL zal een woord over het beginsel en niet over den persoon zeggen. Hij vraagt of het stelsel van den Minister [illegible] is, want daardoor verval wachtgeld en wordt de ondergeschikte van den ambtenaar een onderstand. De wet heeft regelen voor het pensioneren gesteld en daarnaast de wachtgelden, als tegemoetkoming van maatregelen van algemeen bestuur. Die soort van wachtgeld, [illegible] de Minister in deze begrooting in toepassing brengt, was tot nog toe onbekend. Hij gelooft dat het onbekend moet blijven, want anders zal de Regering aan vele lasten zijn blootgesteld.

[illegible] VAN [illegible] zegt, dat hij sinds 1842 aan den bedoelden titularis [illegible] is geblevene; dat hij vroeger verdiensten van dien persoon heeft ondervonden, maar hij wil alleen opmerken dat de behandeling van een man, tegen wien geene beschuldiging is gevonden, die geheel onschuldig is gemaakt, en aan wien eene commissie tot onderzoek [illegible] zijn gedrag is geweigerd, hem pijnlijk heeft aangedaan. Naar [illegible] de tegenwoordige Min. van Justitie verklaard [illegible] om dien te hebben gevonden, en nu vraagt spr. [illegible] in een land, waar willekeur heerscht, zoodanig iets is gezien. In antwoord op den heer van Hoëvell geeft hij te kennen, dat wij in de [illegible] van wachtgelden in het belang der schatkist voorzigtig moeten zijn, [illegible] is een extraordinair middel, bestaande zonder [illegible] als [illegible] door gebruik ingevoerd. Op [illegible] zijn [illegible] ook wachtgelden voor, en hij vraagt of er geene termen bestaan om aan den ontslagen ambtenaar zoodanig wachtgeld toe te staan.

De heer MIN. VAN JUSTITIE zegt dat hij zeer goed begrijpen kan [illegible] met den titularis, waarvan de rede is, [illegible]. Hij moet echter opkomen tegen zijn beweren [illegible] die persoon door zijn voorganger mishandeld en broodeloos gemaakt [illegible]. Daar gelaten andere redenen, gelooft hij dat [illegible] die de regterhand van den Minister is [illegible] met dezen niet sympathiseren [illegible] tot ontslag is; maar bovendien, hij heeft een [illegible] en men mag niet kan zeggen, dat hij broodeloos is gemaakt.

[illegible] VAN [illegible] zegt dat hij den ambtsvoorganger van den Min. [illegible] want dat deze niet in staat is zich te verdedigen. De [illegible] zijne bedrijven niet. Hij is met dien ambtenaar [illegible], zoo als de Minister beweert; integendeel heeft hij [illegible] 1852 [illegible] gedaan, maar hij [illegible] alleen constateren [illegible] ambtenaar zoo behandeld is als deze. Ambtenaren worden aan zekere willekeur zijn blootgesteld, maar die willekeur [illegible] stemmen op eerlijke gronden van billijkheid. Men [illegible] de ambtenaar is niet broodeloos gemaakt, want hij heeft wachtgeld [illegible] maar bij den gelijktijdigen brief waren zulke voorwaarden verbonden, dat het zoo goed was als of hij geen brood had, want hij kon die niet aannemen, zonder eerloosheid.

De onder-artt. 46, 47 benevens de artikelen 2 en 3, worden daarna zonder hoofdelijke stemming AANGENOMEN, en het geheele hoofdstuk, in stemming gebragt, [illegible] AANGENOMEN met [illegible] stemmen, op een na, die van den heer L. D. Storm.

De vergadering wordt voor een kwartier geschorst.

Na de heropening der zitting wordt de algemeene beraadslaging geopend over hoofdstuk V der staatsbegrooting (*Binnenl. Zaken*).

De heer VAN EICK wijst op de uitgestrekte kracht der uitgaven, waarvan ook in het voorloopig verslag is gesproken. Hij gelooft, dat men bij amortisatie en vermindering van belastingen ook voor den materiëlen toestand moet zorgen. Zijn de aangevraagde sommen nuttig, hij zal geen bezwaar tegen het cijfer hebben.

Spr. is eenigzins teleurgesteld door het antwoord der Regering omtrent de bezwaren, tegen het sluiten der poorten van vestingen in vredestijd ingebragt. In sommige vestingen is het in- en uitgaan verboden na zonsondergang, en dit acht hij in strijd met de wet van 10 Julij 1791. Er is eene vesting, waar men, zelfs bij het te laat aankomen van den spoortrein, [illegible] passagiers in het binnenkomen bemoeijelijkt heeft. Mogen de bedoelde bepalingen der wet bij het decreet van 1811 gewijzigd zijn, dan is toch het beginsel, om die vrijheid niet te beperken, bestaande gebleven, en zoo niet, behoort daarin verandering te komen.

De MINISTER VAN BINNENL. ZAKEN zegt, dat aan de Regering geene klagten omtrent het sluiten der poorten bekend zijn; het is een moeijelijk onderwerp, want de burgerlijke en de militaire overheden komen dikwijls telkens in aanraking. In de vestingen bestaan reglementaire bepalingen, en hij zal nader overwegen, in overleg met den Minister van Oorlog, of in de wet verandering kan worden gebragt.

De heer VAN EICK zegt dat hij meer bepaald Maastricht bedoeld heeft; de gemeentebesturen schijnen het sluiten der poorten wel tot een middel van bezuiniging te willen gebruiken.

De algemeene beraadslaging wordt gesloten.

De artikelen 1 en 2 worden AANGENOMEN.

De 2e afdeeling (*kosten van het provinciaal bestuur*) komt in beraadslaging.

De heer VAN ASCH VAN WIJCK dringt, naar aanleiding van het geen in de gewisselde stukken is gezegd, op verhooging van de bezoldiging der provinciale ambtenaren in Utrecht aan. De vergelijking tusschen Utrecht en Friesland gemaakt, acht hij onjuist.

De heer DIRKS bestrijdt den vorigen spreker omtrent het laatste punt.

De heer VAN VOORTHUIJSEN geeft zijne goedkeuring te kennen over de oprigting van bureaux van statistiek, maar hij vraagt, waaruit de reiskosten der personen zullen worden te goed gedaan, die aan het hoofd van die bureaux zullen staan.

De MIN. VAN BINNENL. ZAKEN beantwoordt de heer van Asch van Wijck [illegible], dat het personeel meer verminderd en de jaarwedde der blijvenden [illegible] worden. De reiskosten voor de statistieke bureaux zullen uit den algemeenen post voor dat onderwerp gedekt worden.

Nadat de heer VAN ASCH VAN WIJCK nog nader zijn gevoelen had aangetoond, worden de artt. 5–30 van die afdeeling zonder discussie AANGENOMEN, evenzeer als de 3e afdeeling (artt. 30 en 31) betrekkelijk de nationale militie en schutterijen.

Aan de orde is de 4de afdeeling (*medische politie*).

De heer IDSERDA brengt thans rapport uit omtrent een aangaande dit onderwerp ingediend adres. De vergadering vereenigt zich met de conclusie en de verdere beraadslaging over de begrooting wordt bepaald op Vrijdag aanstaande, 11 ure.

De commissie van rapporteurs brengt nog rapport uit op onderscheidene petitiën, met [illegible] conclusiën waarmede de vergadering zich vereenigt, terwijl de heer Meeussen, namens de commissie tot onderzoek van de inlichtingen, van regeringswege ontvangen op het aan de Kamer toegezonden adres van den pastoor Roelens, daaromtrent rapport deed, zullende over de conclusie nader beslist worden.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Drukkerij van P. D. VAN ES.